

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (osmého senátu)

9. prosince 2014*

„Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Trh s výztužemi do betonu ve formě tyčí nebo svitků — Rozhodnutí, kterým se konstatuje porušení článku 65 UO po uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO na základě nařízení (ES) č. 1/2003 — Stanovení cen a platebních lhůt — Omezení nebo kontrola výroby či prodeje — Porušení podstatných formálních náležitostí — Právní základ — Právo na obhajobu — Pokuty — Závažnost a doba trvání protiprávního jednání — Polehčující okolnosti — Zohlednění zrušujícího rozsudku v související věci“

Ve věci T-91/10,

Lucchini SpA, se sídlem v Miláně (Itálie), původně zastoupená M. Delfinem, J.-P. Guntherem, E. Bigim, C. Breuvartem a L. De Sanctisem, poté J.-P. Guntherem, E. Bigim, C. Breuvartem a D. Gallim, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, původně zastoupené R. Sauerem a B. Gencarellim, jako zmocněnci, ve spolupráci s M. Morettem, advokátem, poté R. Sauerem a R. Striani, jako zmocněnci, ve spolupráci s M. Morettem,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na určení nicotnosti nebo na zrušení rozhodnutí Komise C (2009) 7492 final ze dne 30. září 2009 (věc COMP/37.956 – Výztuže do betonu ve svitcích, opětovné přijetí), ve znění rozhodnutí Komise C (2009) 9912 final ze dne 8. prosince 2009, podpůrně návrh na zrušení článku 2 uvedeného rozhodnutí a dále podpůrně návrh na snížení pokuty uložené žalobkyni,

TRIBUNÁL (osmý senát),

ve složení M.E. Martins Ribeiro (zpravodajka), vykonávající funkci předsedkyně, A. Popescu a G. Berardis, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. února 2013,

vydává tento

* Jednací jazyk: italština.

Rozsudek

Právní rámec

1. *Ustanovení Smlouvy o ESUO*

1 Článek 36 UO stanovil:

„Dříve než Komise uloží některou z peněžitých sankcí nebo penále podle této smlouvy, musí zúčastněné osobě umožnit podat vyjádření.

Proti uložení peněžitých sankcí a penále podle této smlouvy může být podána žaloba k soudu v jeho neomezené pravomoci.

Žalobci mohou v odůvodnění této žaloby uplatňovat za podmínek stanovených v čl. 33 prvním pododstavci této smlouvy vady rozhodnutí a doporučení, jejichž porušení se jim vytýká.“

2 Článek 47 UO zněl takto:

„Komise může shromažďovat informace nezbytné k plnění svých úkolů. Může provádět nezbytná šetření.

Komise je povinna nevyzrazovat informace takového druhu, které jsou služebním tajemstvím, zejména údaje o podnicích, o jejich obchodních vztazích nebo o struktuře jejich nákladů. S tímto omezením je Komise povinna zveřejňovat všechny údaje, které by mohly být užitečné pro vlády nebo kterékoli jiné zúčastněné osoby.

Komise může podnikům, které se vyhýbají povinností vyplývajícím pro ně z rozhodnutí přijatých k provedení tohoto článku nebo které vědomě podají nesprávné informace, uložit pokuty v maximální výši 1 % ročního obratu a penále v maximální výši 5 % průměrného denního obratu za každý den prodlení.

Každé porušení služebního tajemství Komisí může být za podmínek stanovených článkem 40 předmětem žaloby o náhradu škody podané k Soudnímu dvoru.“

3 Článek 65 UO stanovil:

„1. Jsou zakázány veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které přímo nebo nepřímo vedou k vyloučení, omezení nebo narušení obvyklé hospodářské soutěže na společném trhu, a to zejména:

- a) ke stanovování nebo určování cen;
- b) k omezování nebo kontrole výroby, technického vývoje nebo investic;
- c) k rozdělování trhů, výrobků, zákazníků nebo zdrojů zásobování.

[...]

4. Dohody nebo rozhodnutí zakázané na základě odstavce 1 tohoto článku jsou od počátku neplatné a nelze se jich dovolávat před žádným soudem členských států.

S výhradou žalob podaných k Soudnímu dvoru je Komise výlučně příslušná rozhodovat o souladu uvedených dohod a rozhodnutí s touto smlouvou.

5. Podnikům, které uzavřou dohodu od počátku neplatnou, které provádí nebo se pokusí provádět cestou rozhodčího řízení, smluvní pokuty, bojkotu nebo jakýmkoli jiným prostředkem od počátku neplatnou dohodu nebo rozhodnutí, anebo dohodu, jejíž schválení bylo zamítnuto nebo odvoláno, nebo které získají výhodu schválení na základě vědomě nepravdivých nebo zkreslených informací, nebo které používají jednání odporující odstavci 1, může Komise úřad ukládat pokuty a penále nepřesahující dvojnásobek obrátu dosaženého u výrobků, jichž se týkají tyto dohody, rozhodnutí nebo jednání odporující tomuto článku; jestliže je jejich předmětem omezení výroby, technického vývoje nebo investic, zvyšuje se toto maximum na 10 % ročního obrátu dotyčných podniků, jde-li o pokuty, a na 20 % denního obrátu, jde-li o penále.“ (*neoficiální překlad*)

- 4 Podle článku 97 UO uplynula doba platnosti Smlouvy o ESUO dne 23. července 2002.

2. Ustanovení Smlouvy o ES

- 5 Článek 305 odst. 1 ES stanovoval:

„Ustanovení této smlouvy nemění ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli, zejména pokud jde o práva a povinnosti členských států, pravomoci orgánů tohoto společenství a pravidla stanovená zmíněnou smlouvou pro fungování společného trhu s uhlím a ocelí.“

3. Nařízení (ES) č. 1/2003

- 6 Podle článku 4 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1, Zvl. vyd. 08/02, s. 205) má Komise „pro účely použití článků 81 [ES] a 82 [ES] [...] pravomoci stanovené tímto nařízením“.

- 7 Článek 7 nařízení č. 1/2003, nadepsaný „Zjištění a ukončení protiprávního jednání“, stanoví:

„1. Pokud Komise na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu zjistí jednání v rozporu s články 81 [ES] nebo 82 [ES], může svým rozhodnutím nařídit, aby dotyčné podniky a sdružení podniků takové protiprávní jednání ukončily [...] Pokud má na tom Komise oprávněný zájem, může rovněž konstatovat, že došlo k protiprávnímu jednání v minulosti.

[...]“

- 8 Článek 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 stanoví:

„Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

- a) se dopouštějí jednání v rozporu s články 81 [ES] nebo 82 [ES...]“

4. Sdělení Komise týkající se určitých aspektů nakládání s případy hospodářské soutěže, které vyplývají z ukončení platnosti Smlouvy o ESUO

- 9 Dne 18. června 2002 Komise Evropských společenství přijala sdělení týkající se určitých aspektů nakládání s případy hospodářské soutěže, které vyplývají z ukončení platnosti Smlouvy o ESUO (Úř. věst. C 152, s. 5, dále jen „sdělení ze dne 18. června 2002“).

10 V bodě 2 sdělení ze dne 18. června 2002 je upřesněno, že cílem sdělení je:

„[...]

- shrnout pro hospodářské subjekty a členské státy v rozsahu, v němž jsou dotčeny Smlouvou o ESUO a jejím sekundárním právem, nejvýznamnější změny v hmotném a procesním právu, vyplývající z přechodu na režim Smlouvy o ES [...],
- vysvětlit, jak Komise hodlá řešit zvláštní otázky vyplývající z přechodu z režimu ESUO na režim ES v oblasti kartelových dohod a zneužití dominantního postavení [...], kontroly spojování podniků [...] a kontroly státních podpor.“ *(neoficiální překlad)*

11 Bod 31 sdělení ze dne 18. června 2002, který se nachází v pododdílu věnovaném zvláštním otázkám vyplývajícím z přechodu z režimu Smlouvy o ESUO na režim Smlouvy o ES, zní následovně:

„Jestliže Komise v rámci uplatňování pravidel Společenství v oblasti hospodářské soutěže na dohody konstatuje, že došlo k protiprávnímu jednání v oblasti spadající do působnosti Smlouvy o ESUO, je použitelným hmotným právem, bez ohledu na dobu uvedeného uplatnění, právo platné v době, kdy došlo ke skutečnostem naplňujícím znaky protiprávního jednání. Z procesního hlediska je každopádně po uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO použitelným právem právo ES [...].“ *(neoficiální překlad)*

Předmět sporu

12 Předmětem projednávané věci je návrh na určení nicotnosti nebo zrušení rozhodnutí Komise C (2009) 7492 final ze dne 30. září 2009, v řízení podle článku 65 UO (věc COMP/37.956 – Výztuže do betonu ve svíticích, opětovné přijetí) (dále jen „první rozhodnutí“), ve znění rozhodnutí Komise C(2009) 9912 final ze dne 8. prosince 2009 (dále jen „pozměňovací rozhodnutí“) (první rozhodnutí, ve znění pozměňovacího rozhodnutí je dále jen „napadené rozhodnutí“), podpůrně návrh na zrušení článku 2 napadeného rozhodnutí a dále podpůrně návrh na snížení pokuty uložené žalobkyni, společnosti Lucchini SpA.

13 V napadeném rozhodnutí měla Komise za to, že následující společnosti porušily článek 65 UO:

- Alfa Acciai SpA (dále jen „Alfa“);
- Feralpi Holding SpA (dále jen „Feralpi“);
- Ferriere Nord SpA;
- IRO Industrie Riunite Odolesì SpA (dále jen „IRO“);
- Leali SpA a Acciaierie e Ferriere Leali Luigi SpA v likvidaci (dále jen „AFL“) (tyto dvě společnosti jsou dále společně označovány jako „Leali-AFL“);
- žalobkyně a SP SpA, v likvidaci (tyto dvě společnosti jsou dále společně označovány jako „Lucchini-SP“);
- Riva Fire SpA (dále jen „Riva“);
- Valsabbia Investimenti SpA a Ferriera Valsabbia SpA (tyto dvě společnosti jsou dále společně označovány jako „Valsabbia“).

Popis žalobkyně

- 14 Žalobkyně je akciová společnost, jejíž sídlo se nachází v Miláně (Itálie). Až do 20. dubna 2005 vlastnily většinu kapitálu žalobkyně fyzické osoby náležející k rodině Lucchini a právnické osoby patřící skupině Lucchini, přičemž zbývající podíly vlastnily pojišťovny a finanční instituce. Od výše uvedeného dne získala kontrolu nad žalobkyní skupina Severstal (bod 95 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 15 Společnost Siderpotenza SpA (dále jen „první Siderpotenza“) byla mezi roky 1989 a 1991 podnikem společně kontrolovaným zaprvé společností Lucchini Siderurgica SpA a zadruhé bývalými společnostmi Acciaierie e Ferriere Leali Luigi. Dne 5. března 1991 byla první Siderpotenza sloučena se společností Lucchini Siderurgica. Lucchini Siderurgica splynula se společností Lucchini dne 10. října 1998, s účinkem od 1. prosince 1998 (body 96 a 97 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 16 Dne 31. října 1997 bylo odvětví „výztuží do betonu“ společnosti Lucchini Siderurgica převedeno na Siderpotenza, společnost založenou v červenci 1997 (dále jen „nová Siderpotenza“). Dne 30. května 2002 převedla nová Siderpotenza své jednotky výroby výztuží do betonu na společnost Ferriere Nord (body 99 a 538 odůvodnění prvního rozhodnutí).

Skutečnosti předcházející sporu

- 17 V období od října do prosince 2000 Komise provedla v souladu s článkem 47 UO šetření u italských podniků vyrábějících výztuže do betonu a u sdružení italských ocelářských podniků. Na základě článku 47 UO jim rovněž zaslala žádosti o informace (bod 114 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 18 Dne 26. března 2002 Komise zahájila správní řízení a přijala oznámení námitek na základě článku 36 UO (dále jen „oznámení námitek“) (bod 114 odůvodnění prvního rozhodnutí). Žalobkyně předložila písemné vyjádření k oznámení námitek. Společnost Lucchini nepožádala o konání slyšení (bod 118 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 19 Dne 12. srpna 2002 Komise formulovala doplňující námítky (dále jen „doplňující oznámení námitek“) určené osobám, jimž bylo určeno oznámení námitek. V tomto doplňujícím oznámení námitek, založeném na čl. 19 odst. 1 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204), Komise vysvětlila své stanovisko k pokračování v řízení po uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO. Dotčeným podnikům byla poskytnuta lhůta pro předložení vyjádření a dne 30. září 2002 se konalo druhé slyšení za přítomnosti zástupců členských států.
- 20 Po skončení řízení přijala Komise rozhodnutí C (2002) 5087 final ze dne 17. prosince 2002, v řízení podle článku 65 UO (COMP/37.956 – Výztuže do betonu) (dále jen „rozhodnutí z roku 2002“), kterým konstatovala, že podniky, kterým bylo toto rozhodnutí určeno, prováděly jedinou, komplexní a trvající kartelovou dohodu na italském trhu s výztužemi do betonu ve formě tyčí nebo svitků, jejímž cílem nebo výsledkem bylo určování cen, a která rovněž vedla k omezení či kontrole výroby nebo prodeje ve vzájemné shodě, v rozporu s čl. 65 odst. 1 UO (bod 121 odůvodnění prvního rozhodnutí). Komise v tomto rozhodnutí uložila společnosti SP a žalobkyni společně a nerozdílně pokutu ve výši 16,14 milionu eur.
- 21 Dne 5. března 2003 podala žalobkyně k Tribunálu žalobu proti rozhodnutí z roku 2002. Rozsudkem ze dne 25. října 2007, SP a další v. Komise (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 a T-98/03, Sb. rozh. s. II-4331), Tribunál zrušil rozhodnutí z roku 2002. Tribunál uvedl, že s ohledem zejména na skutečnost, že v rozhodnutí z roku 2002 nebyl učiněn jakýkoliv odkaz na článek 3 a čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, toto rozhodnutí bylo založeno pouze na čl. 65 odst. 4 a 5 UO (výše uvedený rozsudek SP a další v. Komise, bod 101). Jelikož doba platnosti těchto ustanovení uplynula dne 23. července 2002, Komise již nemohla, za účelem konstatování porušení čl. 65 odst. 1 UO a uložení

pokut podnikům, které se uvedeného protiprávního jednání účastnily, dovozovat svou pravomoc z uvedených ustanovení, která nebyla v okamžiku přijetí rozhodnutí z roku 2002 platná (výše uvedený rozsudek SP a další v. Komise, bod 120).

- 22 Dopisem ze dne 30. června 2008 Komise informovala žalobkyni a další dotyčné podniky o svém zájmu přijmout rozhodnutí znovu tak, že změní právní základ oproti právnímu základu, který zvolila v rozhodnutí z roku 2002. Dále upřesnila, že s ohledem na omezený dosah rozsudku SP a další v. Komise, bod 21 výše, se bude nově přijaté rozhodnutí zakládat na důkazech předložených v oznámení námitek a doplňujícím oznámení námitek. Dotyčným podnikům byla poskytnuta lhůta pro předložení jejich vyjádření.

První rozhodnutí

- 23 Dne 30. září 2009 přijala Komise první rozhodnutí, které oznámila žalobkyni dopisem ze dne 1. října 2009.
- 24 V prvním rozhodnutí Komise konstatovala, že omezení hospodářské soutěže, kterých se toto rozhodnutí týká, vyplývala z kartelové dohody mezi italskými výrobci výztuží do betonu a mezi těmito výrobci a jejich sdružením, která trvala v období let 1989 až 2000 a jejímž cílem nebo účinkem bylo stanovení či určování cen a omezení nebo kontrola výroby či prodeje prostřednictvím výměny značného množství informací týkajících se trhu s výztužemi do betonu v Itálii.
- 25 Pokud jde o právní posouzení jednání dotčených v projednávaném případě, Komise zaprvé v bodech 353 až 369 odůvodnění prvního rozhodnutí zdůraznila, že nařízení č. 1/2003 musí být vykládáno tak, že jí po 23. červenci 2002 umožňuje konstatovat a sankcionovat kartelové dohody v odvětvích, které spadají do působnosti Smlouvy o ESUO *ratione materiae* a *ratione temporis*. V bodě 370 odůvodnění prvního rozhodnutí uvedla, že toto rozhodnutí bylo přijato v souladu s procesními pravidly Smlouvy o ES a nařízení č. 1/2003. V bodech 371 až 376 odůvodnění prvního rozhodnutí Komise kromě toho připomněla, že zásady upravující časovou posloupnost norem mohou vést k použití hmotněprávních ustanovení, která již nejsou platná v okamžiku přijetí aktu orgánem Evropské unie, s výhradou použití obecné zásady *lex mitior*, na základě které nemůže být osoba sankcionovaná za skutečnost, která nepředstavuje trestný čin ve smyslu právních předpisů, které nabyly platnost později. Dospěla k závěru, že v projednávaném případě nebyla Smlouva o ES *in concreto* příznivější než Smlouva o ESUO, a že v důsledku toho nemohla být každopádně zásada *lex mitior* platně uplatněna pro zpochybnění použití Smlouvy o ESUO na jednání dotčená v projednávaném případě.
- 26 Zadruhé, pokud jde o použití čl. 65 odst. 1 UO, Komise zaprvé uvedla, že cílem kartelové dohody bylo určování cen, na základě kterého se rovněž rozhodlo o omezení výroby nebo prodeje nebo jejich kontrole. Podle Komise se kartelová dohoda, pokud jde o určování cen, během období od 15. dubna 1992 do 4. července 2000 hlavně projevovala dohodami nebo jednáními ve vzájemné shodě týkajícími se základní ceny (a až do roku 1995 dohodami nebo jednáními ve vzájemné shodě, které se týkaly platebních lhůt) a během období od 6. prosince 1989 do 1. června 2000 se projevovala dohodami nebo jednáními ve vzájemné shodě týkajícími se „příplatků“.
- 27 Zadruhé, pokud jde o účinky dotčených omezujících jednání na trh, Komise uvedla, že jelikož se jednalo o kartelovou dohodu, jejímž cílem bylo bránit běžné hospodářské soutěži, omezit ji nebo změnit, nebylo nezbytné ověřit, jaké měla účinky na trh (bod 512 odůvodnění prvního rozhodnutí). Komise se nicméně domnívala, že kartelová dohoda měla konkrétní účinky na trh (body 513 až 518 odůvodnění prvního rozhodnutí). Zejména dospěla k závěru, že kartelová dohoda ovlivňovala prodejní ceny uplatňované výrobcí výztuží do betonu v Itálii, i když opatření přijatá v rámci kartelové dohody nevedla vždy bezprostředně k výsledkům, ve které doufaly podniky, které se jí účastnily. Podle Komise mohlo dále docházet k fenoménům s různými účinky. Kromě toho dotčené podniky představovaly

přibližně 21 % italského trhu s výztužemi do betonu v roce 1989, 60 % v roce 1995 a přibližně 83 % v roce 2000, což naznačuje, že stoupal účinek, který mělo koordinované zvýšení cen na trh. Komise konečně zdůraznila, že skutečnost, že iniciativy v této oblasti byly od roku 1989 oznamovány všem výrobcům výztuží do betonu, zvýšila význam těchto účinků rovněž během prvních let fungování kartelové dohody (bod 519 odůvodnění prvního rozhodnutí).

- 28 Zatřetí Komise identifikovala osoby, kterým určila první rozhodnutí. Pokud jde o žalobkyni, Komise v bodech 538 až 544 odůvodnění prvního rozhodnutí uvedla, že se rozhodla přičíst odpovědnost za protiprávní jednání společnosti SP a žalobkyni, jelikož tyto společnosti tvořily jeden podnik, kterému byla přiřitatelná nejen vlastní jednání, ale rovněž jednání společností Lucchini Siderurgica a první Siderpotenza.
- 29 Pokud jde o existenci hospodářské jednotky mezi společnostmi SP a žalobkyní, Komise se opřela o skutečnost, že jak SP, tak žalobkyně byly během celé doby trvání protiprávního jednání přímo či nepřímo kontrolovány rodinou Lucchini. Žalobkyně dále kontrolovala konkrétní řízení výrobní a obchodní politiky společnosti SP v odvětví výztuží do betonu, jak to podle Komise vyplývá z konkrétních, podrobných a doložených důkazů, jakož i ze shodujících se důkazů týkajících se organizační struktury společnosti SP a žalobkyně, zejména s ohledem na skutečnost, že některé osoby zastávaly v rámci těchto společností významné funkce obchodního řízení, které byly někdy souběžné (bod 540 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 30 Pokud jde o přičtení případných protisoutěžních jednání společností první Siderpotenza a Lucchini Siderurgica, které již právně neexistují, společnosti SP a žalobkyni, Komise zaprvé uvedla, že Lucchini Siderurgica byla po fúzi splynutím ze dne 5. března 1991 právní nástupkyní první Siderpotenza a že žalobkyně se stala stejným způsobem právní nástupkyní společnosti Lucchini Siderurgica, po fúzi splynutím ze dne 1. prosince 1998. Zadruhé Lucchini Siderurgica využívala od jejího sloučení s první Siderpotenza dne 5. března 1991 veškerý hmotný a lidský kapitál této společnosti. Zatřetí byl hmotný a lidský kapitál spojený s továrnou v Potenze (Itálie) a řízený společností Lucchini Siderurgica převeden v rámci skupiny na novou Siderpotenza. Začtvrté Lucchini Siderurgica a poté žalobkyně vykonávaly rozhodující vliv na činnosti nové Siderpotenza až do 1. června 2002, kdy bylo odvětví podniku vyrábějící výztuže do betonu převedeno na Ferriere Nord.
- 31 Komise tedy dospěla k závěru, že existovala: a) právní kontinuita mezi společnostmi první Siderpotenza a Lucchini Siderurgica; b) hospodářské kontinuita mezi oběma společnostmi a novou Siderpotenza (nyní SP), pokud jde o továrnu v Potenze; c) odpovědnost, vyplývající z rozhodujícího vlivu, který vykonávaly Lucchini Siderurgica a žalobkyně na činnosti nové Siderpotenza a d) právní kontinuita mezi Lucchini Siderurgica a žalobkyní. Komise se domnívala, že z toho vyplývá, že všechny tyto subjekty tvořily jediný podnik, který se shodoval s podnikem tvořeným společnostmi SP a žalobkyní (bod 541 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 32 Začtvrté měla Komise za to, že čl. 65 odst. 2 UO a čl. 81 odst. 3 ES nebyly v projednávaném případě použitelné (body 567 až 570 odůvodnění prvního rozhodnutí). Zdůraznila rovněž, že pravidla v oblasti promlčení uvedená v článku 25 nařízení č. 1/2003 jí nebránila v přijetí prvního rozhodnutí (body 571 až 574 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 33 Zapáté, pokud jde o stanovení výše pokut uložených v projednávaném případě, Komise uvedla, že na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 může uložit pokuty podnikům, které porušily pravidla hospodářské soutěže. Jelikož se maximální výše pokut stanovená v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 liší od maximální výše pokut stanovené v čl. 65 odst. 5 UO, Komise uvedla, že v souladu se zásadou *lex mitior* použije nejnižší maximální výši (bod 576 odůvodnění prvního rozhodnutí). Uvedla rovněž, jak o tom informovala dotyčné podniky dopisem ze dne 30. června 2008, že se rozhodla v projednávaném případě použít pokyny o metodě stanovování pokut udělených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [UO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „pokyny z roku 1998“). Doplnila, že

v projednávaném případě nicméně zohlední skutečnost, že při přijetí rozhodnutí z roku 2002 již rozhodla o výši pokut, které zamýšlela uložit dotčeným podnikům (body 579 a 580 odůvodnění prvního rozhodnutí).

- 34 Komise měla zaprvé za to, že kartelová dohoda, jejímž cílem je určování cen, prováděné různými způsoby, zejména prostřednictvím omezení výroby či prodeje nebo jejich kontroly, představuje velmi závažné porušení unijního práva hospodářské soutěže (bod 591 odůvodnění prvního rozhodnutí). Komise zamítla argumenty dotčených podniků, podle kterých je závažnost protiprávního jednání nižší s ohledem na jeho omezené konkrétní účinky na trh a na hospodářský kontext, ve kterém se rozvinulo (body 583 až 596 odůvodnění prvního rozhodnutí). Komise uvádí, že aniž je dotčena velká závažnost protiprávního jednání, přihlédla při stanovování základní částky pokuty ke zvláštním charakteristikám projednávané věci, konkrétně ke skutečnosti, že se týkala vnitrostátního trhu, který v době rozhodné z hlediska skutkových okolností podléhal zvláštní právní úpravě uvedené ve Smlouvě o ESUO, a na kterém měly podniky, kterým je první rozhodnutí určeno, na začátku protiprávního jednání pouze omezené podíly.
- 35 Zadruhé Komise posoudila zvláštní váhu každého podniku a zařadila je podle jejich relativního významu na relevantním trhu. Jelikož Komise nepovažovala relativní podíly na trhu dosažené adresáty prvního rozhodnutí v průběhu posledního celého roku, ve kterém došlo k protiprávnímu jednání (1999), za reprezentující jejich skutečnou přítomnost na relevantním trhu během referenčního období, rozlišila na základě průměrných podílů na trhu v průběhu let 1990–1999 tři skupiny podniků, a sice zaprvé Feralpi a Valsabbia, na které použila výchozí částku pokuty ve výši 5 milionů eur, zadruhé Lucchini-SP, Alfa, Riva a Leali-AFLL, na které použila výchozí částku pokuty ve výši 3,5 milionu eur a zatřetí IRO a Ferriere Nord, na které použila výchozí částku pokuty ve výši 1,75 milionu eur (body 599 až 602 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 36 Aby pokutě zajistila dostatečný odrazující účinek, Komise zvýšila výchozí částku pokuty podniku Lucchini-SP o 200 % a výchozí částku pokuty společnosti Riva o 375 % (body 604 a 605 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 37 Zatřetí se Komise domnívala, že kartelová dohoda trvala od 6. prosince 1989 do 4. července 2000. Pokud jde o účast žalobkyně na protiprávním jednání, Komise uvedla, že tato trvala od 6. prosince 1989 do 27. června 2000. Zdůraznila nicméně, že od 9. června 1998 do 30. listopadu 1998 se Lucchini-SP neúčastnila složky kartelové dohody týkající se omezení výroby či prodeje nebo jejich kontroly.
- 38 Jelikož protiprávní jednání trvalo pro všechny podniky, s výjimkou společnosti Ferriere Nord, po více než deset let a šest měsíců, byla pro všechny podniky, s výjimkou společnosti Ferriere Nord, výchozí částka pokuty zvýšena o 105 %, v případě společnosti Ferriere Nord byla zvýšena o 70 %. Základní částky pokuty tak byly stanoveny takto:
- Feralpi: 10,25 milionu eur;
 - Valsabbia: 10,25 milionu eur;
 - Lucchini-SP: 14,35 milionu eur;
 - Alfa: 7,175 milionu eur;
 - Riva: 26,9 milionu eur;
 - Leali-AFLL: 7,175 milionu eur;
 - IRO: 3,58 milionu eur;

— Ferriere Nord: 2,97 milionu eur (body 607 a 608 odůvodnění prvního rozhodnutí).

- 39 Začtvrté, pokud jde o přitěžující okolnosti, Komise uvedla, že společnosti Ferriere Nord již bylo určeno rozhodnutí Komise přijaté dne 2. srpna 1989, a to pro její účast na kartelové dohodě týkající se stanovení cen a omezení prodeje v odvětví ocelového svařovaného pletiva a zvýšila o 50 % základní částku její pokuty. Komise neuplatnila žádnou polehčující okolnost (body 609 až 623 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 40 Zapáté, pokud jde o použití oznámení o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „oznámení o spolupráci z roku 1996“), Komise uvedla, že jí Ferriere Nord poskytla užitečné informace, které jí před zasláním oznámení námitek umožnily lépe pochopit fungování kartelové dohody, takže jí poskytla 20 % snížení její pokuty. Komise měla za to, že ostatní dotčené podniky nesplnily podmínky uvedeného oznámení (body 633 až 641 odůvodnění prvního rozhodnutí).
- 41 Výrok prvního rozhodnutí zní takto:

„Článek 1

Následující podniky porušily čl. 65 odst. 1 [UO] tím, že se v průběhu uvedených období účastnily trvající dohody nebo jednání ve vzájemné shodě týkajících se výztuží do betonu ve formě tyčí nebo svitků, jejichž účelem nebo účinkem bylo stanovení cen a omezení nebo kontrola výroby nebo prodeje na společném trhu:

- [Leali-AFLL], od 6. prosince 1989 do 27. června 2000;
- [Alfa], od 6. prosince 1989 do 4. července 2000;
- [Valsabbia Investimenti a Ferriera Valsabbia], od 6. prosince 1989 do 27. června 2000;
- [Feralpi], od 6. prosince 1989 do 27. června 2000;
- [IRO], od 6. prosince 1989 do 27. června 2000;
- [Lucchini-SP], od 6. prosince 1989 do 27. června 2000;
- [Riva], od 6. prosince 1989 do 27. června 2000;
- [Ferriere Nord], od 1. dubna 1993 do 4. července 2000;

Článek 2

Za protiprávní jednání uvedená v článku 1 se ukládají následující pokuty:

- [Alfa]: 7,175 milionu EUR;
- [Feralpi]: 10,25 milionu EUR;
- [Ferriere Nord]: 3,57 milionu EUR;
- [IRO]: 3,58 milionu EUR;
- [Leali a AFLL], společně a nerozdílně 6,093 milionu EUR;

- [Leali]: 1,082 milionu EUR;
 - [Lucchini a SP], společně a nerozdílně 14,35 milionu EUR;
 - [Riva]: 26,9 milionu EUR;
 - [Valsabbia Investimenti a Ferriera Valsabbia], společně a nerozdílně: 10,25 milionu EUR
- [...]“

Vývoj po oznámení prvního rozhodnutí

- 42 Dopisy zaslanými mezi 20 a 23. listopadem 2009 osm z jedenácti společností, kterým bylo určeno první rozhodnutí, a sice žalobkyně, Riva, Feralpi, Ferriere Nord, Alfa, Ferriera Valsabbia, Valsabbia Investimenti a IRO, oznámilo Komisi, že příloha prvního rozhodnutí, jak byla doručena jeho adresátům, neobsahovala tabulky ilustrující výkyvy cen.
- 43 Dne 24. listopadu 2009 informovaly útvary Komise všechny osoby, kterým bylo určeno první rozhodnutí, že učiní, co je třeba, aby jim bylo doručeno rozhodnutí obsahující uvedené tabulky. Upřesnily rovněž, že lhůty použitelné na zaplacení pokuty a případnou soudní žalobu začnou plynout od okamžiku oznámení „úplného rozhodnutí“

Pozměňovací rozhodnutí

- 44 Dne 8. prosince 2009 přijala Komise pozměňovací rozhodnutí, které v příloze zahrnovalo chybějící tabulky a opravovalo číselné odkazy na tyto tabulky v osmi poznámkách pod čarou. Pozměňovací rozhodnutí bylo žalobkyni oznámeno dne 9. prosince 2009.
- 45 Výrok pozměňovacího rozhodnutí se týkal změn poznámek pod čarou č. 102, 127, 198, 264, 312, 362, 405 a 448 prvního rozhodnutí. Tabulky obsažené v příloze pozměňovacího rozhodnutí byly doplněny jako přílohy prvního rozhodnutí.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 46 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 19. února 2010 podala žalobkyně projednávanou žalobu.
- 47 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:
- předběžně a primárně: určil nicotnost nebo neplatnost rozhodnutí a v každém případě zrušil rozhodnutí, kterým jí Komise společně a nerozdílně se společností SP SpA uložila pokutu ve výši 14,35 milionu eur, a to pro neúplnost a porušení podstatných formálních náležitostí, nepříslušnost a nesprávné právní posouzení ohledně právního základu, stejně jako pro porušení práva na obhajobu a nesprávné právní posouzení;
 - podpůrně: zrušil v každém případě článek 2 rozhodnutí ze dne 30. září 2009, kterým jí Komise uložila sankci ve výši 14,35 milionu eur z důvodu nedostatku důkazů, v rozporu s článkem 2 nařízení č. 1/2003 a článkem 65 Smlouvy o ESUO;
 - ještě podpůrněji: uložil jí symbolickou pokutu ve výši 1 000 eur nebo v každém případě snížil pokutu uloženou Komisí na základě jejího obratu, a to z důvodu nesprávného použití článku 23 nařízení č. 1/2003, jakož i pokynů o stanovování pokut z roku 1998, pokud jde o závažnost a dobu trvání protiprávního jednání;

— v každém případě: uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

48 Komise navrhuje, aby Tribunál:

- zamítnul žalobu v plném rozsahu;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

49 Na základě zprávy soudce zpravodaje rozhodl Tribunál (osmý senát) o zahájení ústní části řízení v této věci.

50 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 7. února 2013.

51 Na jednání žalobkyně požádala na základě čl. 48 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu o možnost vložit do spisu dokument ze dne 21. prosince 2012, který potvrzuje její připuštění do řízení o mimořádné správě. Jelikož Komise nevznesla námitky, bylo této žádosti vyhověno. Komise se vyjádřila k tomuto dokumentu na jednání.

Právní otázky

52 Úvodem je třeba uvést, že žaloba obsahuje tři návrhová žádání, a sice primárně návrh na určení nicotnosti nebo zrušení napadeného rozhodnutí, podpůrně návrh na zrušení článku 2 napadeného rozhodnutí a ještě podpůrněji návrh na snížení pokuty uložené žalobkyni.

53 Žalobkyně uplatňuje na podporu své žaloby pět žalobních důvodů. První čtyři důvody jsou vzneseny na podporu jejího návrhu na určení nicotnosti nebo zrušení napadeného rozhodnutí, kdežto pátý žalobní důvod je vznesen na podporu návrhu na zrušení článku 2 napadeného rozhodnutí nebo návrhu na snížení pokuty uložené žalobkyni.

54 První žalobní důvod vychází z porušení podstatných formálních náležitostí. Druhý žalobní důvod vychází z nepřislušnosti Komise a nesprávného právního posouzení při volbě právního základu napadeného rozhodnutí. Třetí žalobní důvod vychází z porušení práva žalobkyně na obhajobu a z nesprávného právního posouzení. Čtvrtý žalobní důvod vychází z chybějících důkazů a nesprávného použití hmotného práva. Konečně pátý žalobní důvod vychází z nadměrné výše pokuty, nedostatku důkazů a odůvodnění, nesprávného použití čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a pokynů z roku 1998, jakož i z porušení zásady proporcionality.

1. K přípustnosti příloh připojených k replice

55 Komise úvodem zpochybňuje přípustnost dokumentů předložených žalobkyní v příloze své repliky.

56 Je třeba uvést, že žalobkyně na podporu své repliky skutečně připojila 186 příloh. Zprvve v tomto ohledu uvádí v dopise, který provázel zaslání tohoto spisu, že předložení dvou příloh, a sice příloh C.8 a C.13, se jevilo jako nezbytné pro odpověď na argumenty vznesené v žalobní odpovědi, „ve kterých Komise tvrdila, že skutečnost, že první Siderpotenza byla kontrolována skupinou Leali, nemůže vyloučit solidární odpovědnost žalobkyně [...] a znovu potvrdila, že společnost Lucchini byla jako nástupce společnosti Lucchini Siderurgica SpA odpovědná za jednání společností, které v průběhu let řídily odvětví činnosti podniku týkající se výztuží do betonu [...]“. Zadruhé uvedla, že další přílohy, a sice přílohy C.7, C.9 až C.12 a C.14 až C.186 byly dokumenty, které jí byly předány na CD-ROM v příloze k oznámení námitek, které se založily a o jejichž kopii požádala Komisi, poté co konstatovala, že jejich vizualizace je nezbytná pro odpověď na argumenty uvedené v žalobní odpovědi.

- 57 Je třeba zaprvé připomenout, že na základě článku 21 statutu Soudního dvora a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu musí všechny žaloby uvádět předmět sporu a stručný popis dovolávaných žalobních důvodů. Tyto údaje musí být dostatečně jasné a přesné pro to, aby umožnily žalovanému připravit si obranu a Tribunálu rozhodnout o žalobě případně bez dalších informací (rozsudek Tribunálu ze dne 30. ledna 2007, *France Télécom v. Komise*, T-340/03, Sb. rozh. s. II-107, bod 166).
- 58 Podle ustálené judikatury je k tomu, aby byla žaloba přípustná, nezbytné, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na nichž je založena, vyplývaly přinejmenším stručně, avšak uceleně a srozumitelně, z textu samotné žaloby. Ačkoliv obsah žaloby lze podepřít a doplnit v konkrétních bodech odkazy na výňatky z písemností, které tvoří její přílohu, obecný odkaz na ostatní písemnosti, a to i příložené k žalobě, nemůže zhojit nedostatek základních prvků právní argumentace, které podle ustanovení připomenutých výše musí být uvedeny v žalobě (rozsudek Soudního dvora ze dne 31. března 1992, *Komise v. Dánsko*, C-52/90, Recueil, s. I-2187, bod 17; usnesení Tribunálu ze dne 29. listopadu 1993, *Koelman v. Komise*, T-56/92, Recueil, s. II-1267, bod 21, a ze dne 21. května 1992, *Asia Motor France a další v. Komise*, T-154/98, Recueil, s. II-1703, bod 49). Přílohy mohou být zohledněny pouze v rozsahu, v němž podporují nebo doplňují žalobní důvody či argumenty výslovně uvedené žalobci v samotném textu jejich písemností, a kde je možné přesně určit, které ze skutečností obsažených v těchto přílohách podporují nebo doplňují uvedené žalobní důvody či argumenty (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 17. září 2007, *Microsoft v. Komise*, T-201/04, Sb. rozh. s. II-3601, bod 99).
- 59 Mimoto Tribunálu nepřísluší vyhledávat a určovat v přílohách žalobní důvody a argumenty, které by mohl pokládat za důvody představující základ žaloby, neboť přílohy mají čistě důkazní a pomocnou funkci (rozsudky Tribunálu ze dne 7. listopadu 1997, *Cipeke v. Komise*, T-84/96, Sb. rozh. s. II-2081, bod 34, a ze dne 21. března 2002, *Joynson v. Komise*, T-231/99, Sb. rozh. s. II-2085, bod 154).
- 60 Tento výklad článku 21 statutu Soudního dvora a čl. 44 odst. 1 písm. c) jednacího řádu se vztahuje rovněž na repliku (rozsudek *Microsoft v. Komise*, bod 58 výše, bod 95), jakož i na žalobní důvody a námítky uvedené ve spisech účastníka řízení (rozsudky Tribunálu ze dne 12. ledna 1995, *Viho v. Komise*, T-102/92, Recueil, s. II-17, bod 68, a *France Télécom v. Komise*, bod 57 výše, bod 166).
- 61 Zadruhé čl. 44 odst. 1 jednacího řádu týkající se skutečností, které musí být uvedeny v žalobě podané u Tribunálu, stanoví, že žaloba obsahuje „popřípadě označení důkazů“. Stejně tak podle čl. 46 odst. 1 téhož jednacího řádu musí žalobní odpověď obsahovat označení navrhovaných důkazů.
- 62 Tato ustanovení, která upřesňují fázi řízení, kdy se musí předložit navrhované důkazy, zohledňují zásady kontradiktornosti a rovnosti zbraní, jakož i právo na spravedlivý proces, s ohledem na řádný výkon spravedlnosti. Tato ustanovení mají totiž za cíl informovat další účastníky řízení o důkazech předložených na podporu obhajovaných tvrzení a umožnit jim připravit svou užitečnou obranu nebo repliku, jelikož ukládají účastníkům řízení, aby označily navrhované důkazy při podání žaloby nebo žalobní odpovědi, v souladu s uvedenými zásadami a s právem. Kromě toho je předkládání důkazů v první fázi řízení odůvodněno s ohledem na řádný výkon spravedlnosti, jelikož díky rychlému připravení spisů umožňuje projednání věci v přiměřené lhůtě (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. dubna 2005, *Gaki-Kakouri v. Soudní dvůr*, C-243/04 P, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 30, a rozsudek Tribunálu ze dne 5. října 2009, *de Brito Sequeira Carvalho v. Komise*, T-40/07 P a T-62/07 P, Sb. rozh. VS s. I-B-1-89 a II-B-1-551, bod 113).
- 63 Tato dvě ustanovení doplňuje čl. 48 odst. 1 jednacího řádu, který zní takto:
- „Účastníci řízení mohou v replice a v duplice navrhnout na podporu své argumentace další důkazy. Musí však odůvodnit toto prodlení.“
- 64 Tento článek rovněž provádí požadavek spravedlivého procesu a konkrétně ochrany práva na obhajobu, jelikož povoluje předkládání důkazů mimo situace uvedené v čl. 44 odst. 1 a čl. 46 odst. 1 téhož jednacího řádu (rozsudek *Gaki-Kakouri v. Soudní dvůr*, bod 62 výše, bod 32).

- 65 Pokud jde o výjimku z pravidel, která upravují předkládání důkazů, čl. 48 odst. 1 jednacího řádu ukládá účastníkům řízení odůvodnit opožděné předložení jimi navrhovaných důkazů. Taková povinnost znamená, že je soudu přiznána pravomoc kontrolovat odůvodnění opožděného předložení těchto navrhovaných důkazů a případně jejich obsah, jakož i pravomoc tyto důkazy odmítnout, není-li návrh na jejich předložení odůvodněn právně dostačujícím způsobem (rozsudek Gaki-Kakouri v. Soudní dvůr, bod 62 výše, bod 33).
- 66 Zprv je třeba konstatovat, že žalobkyně neodůvodnila opožděné předložení příloh C.1 až C.6. Kromě toho tyto přílohy obsahují tabulky vyhotovené žalobkyní, ve kterých se vyjadřuje k dalším dokumentům, které pouze stručně zmiňuje ve své replice. Přitom s ohledem na judikaturu připomenutou v bodech 57 až 60 výše, není označení jednoduchých doplňujících písemných vyjádření žalobkyně, která představují pouhé rozšíření spisu účastníka řízení, jakožto příloh, v souladu s charakteristickou vlastností přílohy, tedy s její čistě důkazní a pomocnou funkcí. Je tedy třeba prohlásit přílohy C.1 až C.6 za nepřijatelné.
- 67 Zadruhé nemohou být přílohy C.8 a C.13 považovány za navržené důkazy o opaku, protože tvrzení Komise v bodech 81 a 90 žalobní odpovědi, která mají tyto přílohy vyvrátit, jsou již obsažena v bodě 541 odůvodnění a v poznámce pod čarou č. 593 napadeného rozhodnutí. Tento bod odůvodnění a poznámka pod čarou přitom shrnují podstatná zjištění Komise týkající se existence hospodářské jednotky mezi žalobkyní a společností SP a právní a hospodářské návaznosti mezi na jedné straně Lucchini Siderurgica a první Siderpotenza a na druhé straně Lucchini a SP. Z toho vyplývá, že přílohy C.8 a C.13 jsou nepřijatelné.
- 68 Zatřetí, jak uvedla sama žalobkyně, přílohy C.7, C.9 až C.12 a C.14 až C.186 jsou výňatky ze dvou CD-ROM obsahujících dokumenty přiložené k oznámení námitek, které byly spolu s ním předány. Tyto dokumenty byly již také uvedeny v napadeném rozhodnutí. Důvod uvedený žalobkyní, který vychází z toho, že z důvodu doby, která uplynula od předání uvedených CD-ROM a z důvodu restrukturalizace, která proběhla v rámci podniku, došlo k jejich založení, nemůže nicméně odůvodnit opožděné předložení těchto navrhovaných důkazů, jelikož žalobkyně si mohla včas obstarat kopii těchto CD-ROM pro účely podání žaloby v této věci. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že žalobkyně požádala Komisi o kopii těchto nosičů dat až po obdržení žalobní odpovědi. Z toho vyplývá, že přílohy C.7, C.9 až C.12 a C.14 až C.186 jsou rovněž nepřijatelné.
- 69 V každém případě je třeba konstatovat, že písemnosti obecně odkazují a) na přílohy C.7, C.10 a C.14, jejichž obsah je „podrobněji popsán“ v tabulce 1 přílohy C.1; b) na přílohy C.7, C.5 až C.34, jejichž obsah je „podrobněji popsán“ v tabulce 3 přílohy C.3; c) na přílohy C.10, C.14 a C.34 až C.39, jejichž obsah je „podrobněji popsán“ v tabulce 5 přílohy C.5 a d) na přílohy C.40 až C.186, jejichž obsah je „shrnut“ v tabulce 6 přílohy C.6, takže tyto přílohy jsou rovněž nepřijatelné na základě judikatury uvedené v bodech 57 až 60 výše.

2. K návrhovým žádáním znějícím na určení nicotnosti nebo zrušení napadeného rozhodnutí

- 70 Pokud jde o návrh žalobkyně, aby Tribunál určil nicotnost napadeného rozhodnutí, je třeba připomenout, že z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že se na akty orgánů Unie v zásadě vztahuje presumpce platnosti, a zakládají tedy právní účinky, i když jsou stíženy vadami, tak dlouho, dokud nejsou zrušeny nebo vzaty zpět (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. června 1994, Komise v. BASF a další, C-137/92 P, Recueil, s. I-2555, bod 48; ze dne 8. července 1999, Hoechst v. Komise, C-227/92 P, Recueil, s. I-4443, bod 69, a ze dne 5. října 2004, Komise v. Řecko, C-475/01, Sb. rozh. s. I-8923, bod 18).
- 71 Výjimkou z této zásady je nicméně to, že akty stížené vadou, jejíž závažnost je tak zjevná, že nemůže být strpěna v unijním právním řádu, musí být pokládány za akty bez právního účinku, dokonce i dočasného, to znamená, že musí být považovány za právně nicotné. Tato výjimka směřuje

k zachování rovnováhy mezi dvěma základními, ale někdy si vzájemně odporujícími požadavky, jež musí právní řád splňovat, a sice mezi stabilitou právních vztahů a dodržováním legality (rozsudky Komise v. BASF a další, bod 70 výše, bod 49, a Hoechst v. Komise, bod 70 výše, bod 70).

- 72 Závažnost následků, které jsou spojeny se zjištěním nicotnosti aktu orgánů Unie, předpokládá, že z důvodů právní jistoty lze toto zjištění učinit jen ve skutečně zcela krajních případech (rozsudky Komise v. BASF a další, bod 70 výše, bod 50, a Hoechst v. Komise, bod 70 výše, bod 76).
- 73 V projednávaném případě je třeba bez dalšího konstatovat, že vady uplatněné žalobkyní se nejeví jako tak zjevně závažné, že by napadené rozhodnutí muselo být považováno za právně nicotné, a to na základě následujících úvah.

K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení podstatných formálních náležitostí

- 74 Žalobkyně tvrdí, že napadené rozhodnutí musí být považováno za nicotné nebo musí být zrušeno, protože ověřená kopie prvního rozhodnutí, která jí byla doručena, neobsahovala její přílohy, což vede k myšlence, že sbor členů Komise neschválil úplný akt, což představuje porušení jednacího řádu Komise. Žalobkyně kromě toho tvrdí, že pozměňovací rozhodnutí spočívá jen v doručení příloh chybějících v prvním rozhodnutí a že obsahuje tři nové články, jejichž číslování se překrývá s číslováním prvního rozhodnutí, což vyvolává nejasnosti o obsahu napadeného rozhodnutí a je v rozporu se zásadami právní jistoty a dodržování práva na obhajobu.
- 75 Konkrétně žalobkyně zaprvé tvrdí, že tabulky, které nebyly uvedeny v příloze prvního rozhodnutí, představovaly základní prvek odůvodnění tohoto rozhodnutí, takže jejich nepřítomnost v prvním rozhodnutí musí vést k určení nicotnosti nebo přinejmenším zrušení napadeného rozhodnutí. Podle žalobkyně přijetí pozměňovacího rozhodnutí nemohlo napravit tak závažnou vadu prvního rozhodnutí.
- 76 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury musí být odůvodnění přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonávat přezkum. Požadavek odůvodnění musí být posuzován v závislosti na okolnostech případu, zejména v závislosti na obsahu aktu, povaze dovolávaných důvodů a zájmu, který mohou mít osoby, kterým je akt určen, nebo jiné osoby, kterých se akt bezprostředně a osobně dotýká, na získání těchto vysvětlení. Není požadováno, aby odůvodnění upřesňovalo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 15 UO, musí být posuzována nejen s ohledem na jeho text, ale také s ohledem na jeho celkovou souvislost i na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 24. září 1996, NALOO v. Komise, T-57/91, Recueil, s. II-1019, bod 298, a ze dne 13. prosince 2001, Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni/Commission, T-45/98 a T-47/98, Recueil, s. II-3757, bod 129; viz rovněž obdobně rozsudky Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 63, a ze dne 14. října 2010, Deutsche Telekom v. Komise, C-280/08 P, Sb. rozh. s. I-9555, bod 131, a citovaná judikatura).
- 77 Kromě toho v rámci individuálních rozhodnutí z ustálené judikatury plyne, že účelem povinnosti odůvodnit individuální rozhodnutí je vedle umožnění soudního přezkumu poskytnout dotčené osobě dostatek údajů, aby seznala, zda je rozhodnutí případně stiženo vadou, která umožňuje zpochybnit jeho platnost (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 29. září 2011, Elf Aquitaine v. Komise, C-521/09 P, Sb. rozh. s. I-8947, bod 148, a citovaná judikatura).
- 78 Odůvodnění tedy musí být dotčené osobě v zásadě sděleno současně s rozhodnutím, které nepříznivě zasahuje do jejího právního postavení (rozsudek Elf Aquitaine v. Komise, bod 77 výše, bod 149).

- 79 Je třeba konstatovat, že první rozhodnutí neobsahovalo tyto přílohy, mezi kterými je uvedena řada tabulek, na které se odkazuje v bodech 451 odůvodnění (tabulka 13), 513 odůvodnění (tabulky 1 a 3), 515 odůvodnění (tabulky 1 až 3), 516 odůvodnění (tabulky 9, 11 až 14 a 16) a 518 odůvodnění (tabulky 11, 12 a 14), jakož i v poznámkách pod čarou č. 102 (tabulky 15 až 17), č. 127 (tabulky 18 až 21), č. 198 (tabulky 22 a 23), č. 264 (tabulky 24 a 25), č. 312 (tabulka 26), č. 362 (tabulka 27), č. 405 (tabulka 28), č. 448 (tabulky 29 a 30) a č. 563 (všechny tabulky přiložené k rozhodnutí) prvního rozhodnutí. Komise v tomto ohledu tvrdí, že se jednalo o tabulky vyhotovené pro účely ulehčení a bezprostřednosti čtení výkyvů cen uvedených v prvním rozhodnutí, které pouze schematicky reprodukovaly informace a údaje uvedené ve spisu.
- 80 Je tedy třeba ověřit, zda nezávisle na tabulkách chybějících v příloze prvního rozhodnutí, citovaných v bodě 79 výše, z relevantních bodů odůvodnění tohoto rozhodnutí, na jejichž podporu byly tyto tabulky uvedeny, jasně a jednoznačně vyplývají úvahy Komise, a zda umožnily žalobkyni seznámit se s důvody přijatého opatření.
- 81 Úvodem je třeba spolu s Komisí uvést, že všechny tabulky chybějící v prvním rozhodnutí byly připojeny k oznámení námitek.
- 82 Dále je třeba zdůraznit, že v pozměňovacím rozhodnutí Komise nezměnila všechny odkazy na tabulky chybějící v prvním rozhodnutí, ale pouze odkazy uvedené v poznámkách pod čarou č. 102, 127, 198, 264, 312, 362, 405 a 448 tohoto rozhodnutí.
- 83 Zaprvé, pokud jde o tabulky 15 až 17 (uvedené v poznámce pod čarou č. 102 prvního rozhodnutí), je třeba konstatovat, že podle této poznámky pod čarou tabulky reprodukují „údaje týkající se změn cen „rozměrových navýšení“, kterými se vyznačoval průmysl výztuží do betonu v Itálii mezi prosincem 1989 a červnem 2000“. Tyto tabulky Komise uvedla na podporu první věty bodu 126 odůvodnění prvního rozhodnutí, která zní takto:
- „Na první schůzce, o které se Komise dozvěděla (schůzce ze dne 6. prosince 1989 v[Průmyslovém sdružení Brescia]), se účastníci jednomyslně rozhodli zvýšit od pondělí 11. prosince 1989 příplatky spojené s průměrem výztuží do betonu ve formě tyčí nebo svitků, určených pro italský trh (+10 ITL/kg za „navýšení“ od 14 do 30 mm, +15 ITL/kg za navýšení od 8 do 12 mm, +20 ITL/kg za navýšení 6 mm; obecné zvýšení ceny 5 ITL/kg za materiál ve formě svitků).“
- 84 Je třeba konstatovat, že Komise v uvedeném bodě odůvodnění výslovně uvedla zvýšení příplatků spojených s průměrem výztuží do betonu, o kterém rozhodli účastníci na schůzce dne 6. prosince 1989, jakož i o jejich vstupu v platnost. Kromě toho, pokud jde o následná zvýšení, která jsou podle poznámky pod čarou č. 102 prvního rozhodnutí rovněž reprodukována v těchto tabulkách (jelikož se vztahují k období let 1989 až 2000), je třeba uvést, že nejsou předmětem bodu 4.1 prvního rozhodnutí, ke kterému se vztahuje bod 126 odůvodnění, který se týká chování podniků v letech 1989 a 1992. Tato zvýšení jsou v každém případě rovněž uvedena zejména v bodech 126 až 128 odůvodnění a bodě 133 odůvodnění (pro roky 1989–1992), bodech 93 a 94 odůvodnění (pro roky 1993–1994), bodech 149 až 151, 162 a 163 odůvodnění (pro rok 1995), bodech 184 a 185 odůvodnění (pro rok 1996), bodech 199, 200 a 213 odůvodnění (pro rok 1997), bodě 269 odůvodnění (pro rok 1999), a bodech 296 až 304 odůvodnění (pro rok 2000), jakož i v bodech 439 a 515 odůvodnění prvního rozhodnutí.

85 Zadruhé, pokud jde o tabulky 18 až 21, uvedené v poznámce pod čarou č. 127 prvního rozhodnutí, je třeba konstatovat, že podle této poznámky reprodukuje „údaje týkající se základních cen sazebníků nebo oznámené zaměstnancům ohledně období konce roku 1989/konce roku 1992, které měla Komise v dispozici“. Komise tyto tabulky uvedla na podporu bodu 131 odůvodnění prvního rozhodnutí, který uvádí toto:

„Pokud jde o základní ceny výztuží do betonu uplatňované během doby použití výše uvedené dohody, poznamenává se, že IRO a (bývalá) Ferriera Valsabbia SpA používaly od 16. dubna 1992 cenu 210 ITL/kg a ode dne 1./6. května 1992 cenu 225 ITL/kg. Ode dne 1./8. června 1992 používaly IRO, (bývalá) Ferriera Valsabbia SpA, Acciaieria di Darfo SpA a Acciaierie e Ferriere Leali Luigi SpA cenu 235 ITL/kg.“

86 Je tedy třeba konstatovat, že Komise, která vycházela z pěti stran správního spisu, zmíněného v poznámce pod čarou č. 126 prvního rozhodnutí, výslovně v tomto bodě odůvodnění uvedla základní ceny, které stanovily v něm uvedené podniky, jakož i den začátku jejich platnosti. Je třeba dále uvést, že Komise v bodě 419 odůvodnění prvního rozhodnutí měla za to, že k prvnímu jednání týkajícímu se určování základních cen došlo nejpozději dne 16. dubna 1992. Případné údaje uvedené v tabulkách 18 až 21 prvního rozhodnutí, týkající se základních cen pro období, které podle poznámky pod čarou č. 127 prvního rozhodnutí trvalo mezi „koncem roku 1989“ a 16. dubnem 1992, jsou tedy irelevantní pro pochopení námitek Komise uvedených v bodě 131 odůvodnění prvního rozhodnutí.

87 Zatřetí, pokud jde o tabulky 22 a 23 uvedené v poznámce pod čarou č. 198 prvního rozhodnutí, je třeba konstatovat, že podle uvedené poznámky reprodukuje „údaje týkající se základních cen sazebníků nebo oznámené zaměstnancům ohledně let 1993 a 1994, které měla Komise k dispozici“. Tyto tabulky uvedla Komise na podporu bodu 145 odůvodnění prvního rozhodnutí, který zní takto:

„Jak bylo stanoveno ve faxu sdružení Federacciai ze dne 25. listopadu 1994, nová schůzka se konala dne 1. prosince 1994 v Brescii a v jejím průběhu byla přijata rozhodnutí upřesněná v dalším faxu sdružení Federacciai, který podniky obdržely dne 5. prosince 1994. Tato rozhodnutí se týkala:

- cen výztuží do betonu (320 ITL/kg, základ při vývozu z Brescie, s okamžitým účinkem);
- plateb (od 1. ledna 1995, maximální lhůta bude 60/90 dnů od konce měsíce; od 1. března 1995 bude lhůta omezena na 60 dnů) a slev;
- výroby (povinnost každého podniku oznámit Federacciai před 7. prosincem 1994 váhu výztuží do betonu vyrobených v září, říjnu a listopadu 1994 v tunách).

Alfa Acciai Srl přijala novou základní cenu dne 7. prosince 1994. Dne 21. prosince 1994 ji přijala rovněž Acciaieria di Darfo SpA a Alfa Acciai Srl znovu potvrdila stejnou cenu. Základní cena [Lucchini-SP] pro leden 1995 byla též 320 ITL/kg.“

88 V tomto ohledu se musí zdůraznit, že tabulky uvedené v poznámce pod čarou č. 198 prvního rozhodnutí uvedla Komise na podporu svého tvrzení, podle kterého „Alfa Acciai Srl přijala novou základní cenu dne 7. prosince 1994“, „dne 21. prosince 1994 jí přijala rovněž Acciaieria di Darfo SpA a Alfa Acciai Srl znovu potvrdila stejnou cenu“. „Nová základní cena“ a „stejná cena“, na které se odkazuje, přitom byla cena 320 italských lir za kilo (ITL/kg), uvedená v první odrážce uvedeného bodu odůvodnění. Případné údaje uvedené v tabulkách 22 a 23 prvního rozhodnutí, týkající se základní ceny pro období od roku 1993 do 7. prosince 1994, jsou tedy irelevantní pro pochopení námitek Komise uvedených v bodě 145 odůvodnění prvního rozhodnutí.

89 Začtvrté, pokud jde o tabulky 24 a 25 uvedené v poznámce pod čarou č. 264 prvního rozhodnutí, je třeba konstatovat, že podle uvedené poznámky reprodukuje „údaje týkající se základních cen sazebníků nebo oznámené zaměstnancům (a v případě společnosti Lucchini Siderurgica rovněž údaje týkající se měsíční situace) ohledně roku 1995, které měla Komise k dispozici“. Tyto tabulky uvedla Komise na podporu bodu 174 odůvodnění prvního rozhodnutí, který zní takto:

„Dále se v dokumentu z prvních dnů října 1995, který vlastní sdružení Federacciai (rukopis tajemníka pověřeného generálního ředitele) tvrdí, že:

- zákazníci zpochybňují platby (z toho vyplývá nezbytnost oznámení, které potvrdí důslednost ve vztahu k platbám);
- od předchozího týdne se cena výztuží do betonu dále snížila o 5/10 ITL/kg, takže se v oblasti Brescia pohybuje kolem 260/270 ITL/kg, s cenami nižšími než 250 ITL/kg mimo tuto oblast;
- spíše nejasná situace na trhu ztěžuje úkol poskytnout přesné číselné údaje o ceně; a
- je třeba vyžádat si od podniků údaje týkající se objednávek v 39 týdnu (od 25. do 29. září 1995) a 40 týdnu (od 2. do 6. října 1995).“

90 Je třeba uvést, že v bodě 174 odůvodnění prvního rozhodnutí se Komise omezila na uvedení obsahu rukopisného dokumentu tajemníka pověřeného generálního ředitele, vyhotoveného v říjnu 1995. V tomto ohledu Komise odkázala na tabulky č. 24 a 25 jen na podporu tvrzení uvedeného v tomto dokumentu, podle kterého „spíše nejasná situace na trhu ztěžuje úkol poskytnout přesné číselné údaje ohledně ceny“. Tabulky 24 a 25 se tak jeví jako irelevantní pro pochopení námitek Komise uvedených v bodě 174 odůvodnění prvního rozhodnutí.

91 Zapáté, pokud jde o tabulku 26 uvedenou v poznámce pod čarou č. 312 prvního rozhodnutí, je třeba konstatovat, že podle uvedené poznámky reprodukuje „údaje týkající se základních cen sazebníků nebo oznámené zaměstnancům (a v případě společnosti Lucchini Siderurgica rovněž údaje týkající se měsíční situace) ohledně roku 1996, které měla Komise k dispozici“. Tuto tabulku uvedla Komise na podporu tvrzení uvedeného v bodě 200 odůvodnění prvního rozhodnutí, podle kterého „[b]ěhem období od 22. října 1996 do 17. července 1997 došlo k přinejmenším dvanácti schůzkám obchodních manažerů podniků, které proběhly [... zejména] v úterý dne 22. října 1996, kdy [byla] pro listopad 1996 potvrzena cena 230 ITL/kg základu při vývozu z Brescia a zachování ceny 210 ITL/kg výlučně pro dodávky v říjnu“.

92 Je tedy třeba konstatovat, že bez ohledu na to, že chyběla tabulka 26 prvního rozhodnutí, Komise výslovně zmínila v bodě 200 odůvodnění tohoto rozhodnutí základní ceny pro dotčené období, jakož i okamžik, kdy začaly platit.

93 Zašesté, pokud jde o tabulku 27 uvedenou v poznámce pod čarou č. 362 prvního rozhodnutí, podle uvedené poznámky reprodukuje „údaje týkající se základních cen sazebníků nebo oznámené zaměstnancům (a v případě společnosti Lucchini Siderurgica rovněž údaje týkající se měsíční situace) ohledně roku 1997, které měla Komise k dispozici“. Tuto tabulku uvedla Komise na podporu tvrzení uvedeného v bodě 216 odůvodnění prvního rozhodnutí, který zní takto:

„V každém případě jsou společnosti [Lucchini-SP ...], Acciaieria di Darfo SpA, Alfa Acciai Srl, Feralpi Siderurgica Srl, IRO, Riva Prodotti Siderurgici SpA a (bývalá) Ferriera Valsabbia SpA sedmi podniky, kterým je určeno oznámení (ze dne 24. listopadu 1997) Pierluigiho Lealiho, jehož předmětem jsou ‚dohody o cenách-dodávkách‘ [...]. Jak dále uvádělo oznámení, ‚cenu 270 ITL/kg požadovalo jen málo podniků – zbytečně – zatímco ve skutečnosti se cena ustálila na 260 ITL/kg, s několika nižšími křivkami, jak potvrdilo mnoho osob na poslední schůzce obchodních manažerů. Nicméně s částečným uspokojením poznamenáváme, že se pád zastavil díky kontingentování dodávek, které všichni

dodržujeme a které bude v souladu s dohodami ověřeno externími inspektory jmenovanými za tímto účelem. „Na konci tohoto měsíce – pokračovalo dále oznámení –, kdy nyní v celé záležitosti nebylo dosaženo pokroku, je nezbytné zasáhnout a okamžitě přitvrdit stanovením minimální ceny 260 ITL/kg (která nebude mít jistě vliv na nečetné nákupy v tomto období). S plánováním dohodnutých dodávek na prosinec (– 20 % oproti listopadu) jsme určitě schopni udržet úroveň dohodnutých cen; je nicméně nezbytné – uzavřel Pierluigi Leali – aby nikdo nepřijal odchylky od minimální stanovené ceny (260 ITL/kg).“

94 Ze znění tohoto bodu odůvodnění tedy vyplývá, že se Komise omezila na reprodukci znění oznámení ze dne 24. listopadu 1997, které je v něm uvedeno. Tabulka 27 se tak jeví irelevantní pro pochopení námitky Komise uvedené v bodě 216 odůvodnění prvního rozhodnutí.

95 Zasedmé, pokud jde o tabulku 28 uvedenou v poznámce pod čarou č. 405 prvního rozhodnutí, je třeba konstatovat, že podle uvedené poznámky reprodukuje „údaje týkající se základních cen sazebníků nebo oznámené zaměstnancům (a v případě společnosti Lucchini Siderurgica rovněž údaje týkající se měsíční situace) ohledně roku 1998, které měla Komise k dispozici“. Tuto tabulku uvedla Komise na podporu tvrzení uvedeného v bodě 241 odůvodnění prvního rozhodnutí, který zní takto:

„Dne 11. září 1998 zaslal Pierluigi Leali oznámení [...], ve kterém s odkazem na záměr vyjádřený (v průběhu schůzky ze dne 9. září 1998), a to zachovat minimální cenu ve výši 170 ITL základu při vývozu‘???, zaznamenal ‚abnormální jednání, a sice ceny v průměru o 5 ITL/kg nižší než stanovená úroveň, které byly ještě nižší v určitých oblastech Jihu‘. ‚Pokud jde o nás – psal Pierluigi Leali – dohodnutá minimální cena se udržuje díky odpovídajícímu omezování toku objednávek‘. ‚Doufáme – uzavíralo oznámení – že na schůzce obchodních manažerů toto úterý 15. bude možné zaznamenat, že se ceny dobře drží, což umožní je případně zvýšit“

96 Ze samotného znění tohoto bodu odůvodnění tedy vyplývá, že se Komise omezila na reprodukci obsahu oznámení ze dne 11. září 1998, které je v něm uvedeno. Tabulka 28 se tak jeví irelevantní pro pochopení námitky Komise uvedené v bodě 241 odůvodnění prvního rozhodnutí.

97 Zaosmé, pokud jde o tabulky 29 a 30 uvedené v poznámce pod čarou č. 448 prvního rozhodnutí, je třeba konstatovat, že podle uvedené poznámky reprodukují „údaje týkající se základních cen sazebníků nebo oznámené zaměstnancům (a v případě společnosti Lucchini Siderurgica rovněž údaje týkající se měsíční situace) ohledně roku 1999, které měla Komise k dispozici“. Tyto tabulky uvedla Komise na podporu tvrzení uvedeného v bodě 276 odůvodnění prvního rozhodnutí, které zní takto:

„Dodatečné informace o situaci na trhu s výztužemi do betonu v Itálii během tohoto období jsou obsaženy v dokumentu vypracovaném p. Lealim dne 10. listopadu 1999, a zejména v oddíle nadepsaném ‚Přínos a meze obchodní dohody z roku 1999‘, kde se lze dočíst: ‚základní dohoda uzavřená mezi vnitrostátními výrobci umožnila během roku 1999 zvrátit nízké ceny, kterými se vyznačovaly dva předchozí hospodářské roky (1997 a 1998) a vybrat více než 50 ITL/kg hrubého ziskového rozpětí. Během roku 1998 bylo průměrné hrubé ziskové rozpětí (kupní cena – náklady surovin) 70 ITL/kg, a během 5 měsíců kleslo pod tuto prahovou hodnotu.‘ ‚Dosažená dohoda umožnila v průběhu roku stabilizovat kupní ceny a výrobci mohli využít situaci související s náklady surovin, přičemž zvýšily hrubé ziskové rozpětí o více než 50 ITL/kg, takže dosáhlo 122 ITL/kg čistého.‘ “

98 Ze znění bodu 276 odůvodnění prvního rozhodnutí tedy vyplývá, že se Komise omezila na reprodukci obsahu oznámení ze dne 10. listopadu 1999, které je v něm uvedené. Neuvedení tabulek 29 a 30 je irelevantní pro pochopení námitky Komise uvedené v bodě 276 odůvodnění prvního rozhodnutí.

99 Zadeváté je tabulka 13 uvedená v bodě 451 odůvodnění prvního rozhodnutí citována na podporu tvrzení, podle kterého „[p]okud jde o rok 1997, je třeba konstatovat, že se v průběhu svého prvního pololetí vyznačoval stálým zvyšováním základní ceny stanovené protisoutěžní kartelovou dohodou: 190 ITL/kg, stanovené na schůzce dne 30. ledna; 210 ITL/kg, stanovené na schůzce dne 14. února; 250

ITL/kg, stanovené na schůzce dne 10. července (bod 200 odůvodnění)“ a podle kterého „[v] průběhu téhož období se průměrná základní tržní cena rovněž stále zvyšovala, přičemž se ze 170 ITL/kg v lednu zvýšila na 240 ITL/kg v červenci (tabulka 13 v příloze); v září téhož roku se průměrná základní tržní cena dále zvýšila a dosáhla 290 ITL/kg (tabulka 13 v příloze)“. Je tedy třeba konstatovat, že Komise v uvedeném bodě odůvodnění výslovně uvedla zvýšení základní ceny v roce 1997, takže se uvedená tabulka nejví jako nezbytná pro pochopení úvahy Komise.

- 100 Zadesáté je třeba uvést, že v bodě 496 odůvodnění prvního rozhodnutí (poznámka pod čarou č. 563 prvního rozhodnutí) Komise celkově odkázala na „tabulky připojené k tomuto rozhodnutí“, aby podpořila tvrzení, podle kterého „[j]ejí informace [...] ukazují, že všechny podniky, kterých se týká toto řízení, zveřejňovaly během dotčeného období sazebníky“. Je nicméně třeba zdůraznit, že bod 496 odůvodnění prvního rozhodnutí odkazuje rovněž na jeho body 419 až 433 odůvodnění, které „uvádí seznam všech prokázaných případů, kdy podniky (včetně sdružení) diskutovaly o základní ceně“. V tomto ohledu Komise upřesnila, že „[n]ěkteré z těchto případů již byly uvedeny, když bylo odkazováno na shodu vůle (body 473 až 475 odůvodnění)“, že „[p]ro další případy mezi lety 1993 a 2000 je třeba použít pojem ‚jednání ve vzájemné shodě‘ a že „[p]ředmětem tohoto jednání ve vzájemné shodě bylo ovlivnit jednání výrobců na trhu a zveřejnit jednání, které každý z nich konkrétně navrhoval přijmout v oblasti stanovení základní ceny“. Žádná tabulka připojená k prvnímu rozhodnutí se tedy nejví jako nezbytná pro pochopení námítky Komise.
- 101 Zajedenácté, pokud jde o odkazy na tabulky 1 až 3, 9, 11 až 14 a 16 v bodech 513, 515, 516 a 518 odůvodnění prvního rozhodnutí, je třeba zdůraznit, že uvedené body odůvodnění spadají pod pododdíl prvního rozhodnutí týkající se účinku omezujících praktik na trhu a že z analýzy jejich obsahu vyplývá, že tabulky, které jsou v nich uvedeny, buď jen přebírají číselné údaje, které jsou v nich uvedeny, nebo nejsou nezbytné pro pochopení úvahy Komise nad účinky kartelové dohody.
- 102 S ohledem na výše uvedené úvahy nelze mít za to, že skutečnost, že tabulky uvedené v bodě 79 výše chyběly v příloze prvního rozhodnutí, zabránila žalobkyni pochopit námítky obsažené v prvním rozhodnutí.
- 103 Zadruhé žalobkyně připomíná judikaturu unijního soudu, podle které výrok a odůvodnění oznámeného rozhodnutí musí odpovídat výroku a odůvodnění rozhodnutí přijatého sborem členů Komise, s výjimkou pouhých pravopisných a gramatických úprav, které mohou být ještě provedeny v aktu definitivně přijatém sborem. V projednávaném případě bylo první rozhodnutí oznámené žalobkyni neúplné, protože neobsahovalo přílohy. Je tedy třeba se domnívat, že sbor členů Komise neschválil úplný akt, což představuje porušení jednacího řádu Komise, zejména postupu autentizace a zásady kolegiality.
- 104 Žalobkyně, která byla na toto dotazována na jednání, uvedla, že bere zpět žalobní důvod vycházející z porušení postupu autentizace prvního rozhodnutí. Pokud jde o údajné porušení zásady kolegiality, žalobkyně v zásadě uvedla, že její žalobní důvod vycházel ze skutečnosti, že sbor členů Komise nemohl přijmout rozhodnutí za úplné znalosti věci.
- 105 V tomto ohledu je třeba mít za to, že skutečnost, že tabulky uvedené v bodě 79 výše chyběly v příloze prvního rozhodnutí, může vést k protiprávnosti napadeného rozhodnutí jen tehdy, když taková absence neumožnila sboru členů Komise sankcionovat chování uvedené v článku 1 napadeného rozhodnutí za plné znalosti věci, to znamená, aniž je nepřesnosti nebo opomenutí v podstatném bodě uvedly v omyl (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudky Tribunálu ze dne 10. července 1991, RTE v. Komise, T-69/89, Recueil, s. II-485, body 23 až 25; ze dne 27. listopadu 1997, Kaysersberg v. Komise, T-290/94, Recueil, s. II-2137, bod 88; ze dne 15. března 2000, Cimenteries CBR a další v. Komise, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Recueil, s. II-491, bod 742, a ze dne 17. února 2011, Zhejiang Xinshiji Foods a Hubei Xinshiji Foods v. Rada, T-122/09, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 104 a 105).

- 106 Jelikož jsou nezávisle na absenci výše uvedených tabulek skutečnosti, na kterých se zakládá napadené rozhodnutí, právně dostačujícím způsobem uvedeny v samotném textu tohoto rozhodnutí (viz body 81 až 102 výše), nelze tvrdit, že sbor členů Komise při přijetí prvního rozhodnutí plně a úplně neznal skutečnosti, ze kterých opatření vycházelo. Takové opomenutí tedy nemůže narušit postup přijímání napadeného rozhodnutí a tak zpochybnit jeho legalitu.
- 107 Zatřetí žalobkyně uvádí, že pozměňovací rozhodnutí spočívá jen v oznámení příloh chybějících v prvním rozhodnutí a že obsahuje tři články, jejichž číslování „se překrývá“ s číslováním prvního rozhodnutí. Komise jednak nemohla rozhodnout o „doplňkovém a neúplném“ znění rozhodnutí, ale měla rozhodnout o znění napadeného rozhodnutí jako celku. Jednak článek 2 pozměňovacího rozhodnutí, který uvádí osoby, jimž je určen, není v souladu s článkem 2 prvního rozhodnutí, který uvádí vyšší sankcí. Tato neurčitost je nepřípustná z pohledu právní jistoty a dodržování práva na obhajobu.
- 108 Zprv je třeba mít za to, že pravomoc Komise přijmout určitý akt v sobě nutně obsahuje pravomoc takový akt změnit, samozřejmě při dodržení ustanovení týkajících se její pravomoci, jakož i v souladu s formou a postupy upravenými v tomto ohledu Smlouvou (v tomto smyslu viz stanovisko generálního advokáta Tizzana předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 13. července 2004, Komise v. Rada, C-27/04, Sb. rozh. s. I-6649, I-6653, body 134 a 143). Z toho vyplývá, že Komise mohla právem přijmout pozměňovací rozhodnutí, aby připojila tabulky chybějící v příloze napadeného rozhodnutí. Je třeba v tomto ohledu rovněž zdůraznit, že Komise v úvodní části pozměňovacího rozhodnutí výslovně odkázala na první rozhodnutí, při jehož přijetí byly přílohy opomenuty.
- 109 Zadruhé, pokud jde o argument žalobkyně vycházející z údajné neurčitosti způsobené výrokem pozměňovacího rozhodnutí, stačí konstatovat, že z výroku pozměňovacího rozhodnutí jasně vyplývá, že se „nepřekrývá“ s výrokem prvního rozhodnutí. Tak článek 1 pozměňovacího rozhodnutí, který jako jediný mění první rozhodnutí, označuje přesně uvedené změny, které se týkají a) znění osmi poznámek pod čarou, které toto ustanovení vyjmenovává a opravuje a b) doplnění tabulek přiložených k pozměňovacímu rozhodnutí jako příloh napadeného rozhodnutí. Kromě toho se článek 2 pozměňovacího rozhodnutí omezuje na výčet osob, kterým je určeno uvedené rozhodnutí.
- 110 Z toho vyplývá, že společná četba prvního rozhodnutí a pozměňovacího rozhodnutí nevede k neurčitosti, takže porušení zásad právní jistoty a dodržení práva žalobkyně na obhajobu, které by z této neurčitosti vyplývalo, není prokázáno.
- 111 První žalobní důvod je tedy nutno zamítnout.

K druhému žalobnímu důvodu, který vychází z chybějící pravomoci Komise a nesprávného právního posouzení při volbě právního základu napadeného rozhodnutí

- 112 V rámci druhého žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že napadené rozhodnutí je protiprávní, protože Komise po uplynutí platnosti Smlouvy o ESUO již neměla pravomoc přijmout napadené rozhodnutí na základě čl. 65 odst. 1 UO.
- 113 V prvé řadě s sebou uplynutí platnosti Smlouvy o ESUO nezbytně neslo, že Komise byla zbavena pravomoci používat ustanovení této smlouvy.
- 114 Zprv podle článků 54 a 70 Vídeňské úmluvy o smluvním právu ze dne 23. května 1969 nemůže smlouva mezi státy, která zanikla, již zakládat povinnosti a práva, s výjimkou vůle smluvních stran v opačném smyslu. Článek 65 odst. 1 UO tak může být použit se zpětnou účinností, „i pokud jde o jeho věcný obsah“, jen existuje-li přechodné ustanovení, které chybí.

- 115 Zadruhé Komise nemohla vycházet z „podobnosti“ mezi články 65 UO a 81 ES, které se zcela „nepřekrývají“, aby na sebe přenesla pravomoc a sankcionovala žalobkyni.
- 116 Zatřetí uplatnění nařízení č. 1/2003 ve spojení s článkem 65 UO, zatímco posledně uvedený článek již neplatí, rovněž nepředstavuje platný základ pro uložení sankcí a porušuje zásadu právní jistoty, jakož i zásady svěření pravomoci a legality trestných činů a trestů (*nullum crimen nulla poena sine lege*), protože z ustanovení nařízení č. 1/2003 nezpochybnitelně vyplývá, že toto nařízení umožňuje Komisi ukládat pouze pokuty za porušení článků 81 ES a 82 ES. Komise tím, že napadené rozhodnutí založila na článcích 7 a 23 nařízení č. 1/2003, namísto toho, aby vyhověla rozsudku SP a další v. Komise, bod 21 výše, který zrušil rozhodnutí z roku 2002, znovu prodloužila časovou působnost čl. 65 odst. 1 UO, což zjevně porušuje pravomoci Rady.
- 117 Žalobkyně v replice doplňuje, že zásady upravující časovou posloupnost norem nemohou v projednávaném případě odůvodnit použití článku 65 UO na skutečnosti, které nastaly v době platnosti tohoto článku, protože použití ustanovení, která již nejsou platná, je vyloučeno, jestliže přitom dojde k porušení zásady svěření pravomoci. Tvrdí rovněž, že Komise nemohla zahájit nové řízení na základě nařízení č. 1/2003, protože její pravomoc stíhání a sankční pravomoc byly promlčeny na základě článku 25 téhož nařízení.
- 118 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že jelikož při přijetí pozměňovacího rozhodnutí již platila Smlouva o FEU, Komise měla znovu přijmout napadené rozhodnutí na základě této nové smlouvy, a to z důvodů spojených se zásadami právní jistoty a upravujícími časovou posloupnost norem.
- 119 Úvodem Komise v duplice uvádí, že výtku vycházející z promlčení její pravomoci konstatovat a stíhat dotčené protiprávní jednání nebyla formulována v žalobě a je nepřijatelná.
- 120 Z článku 48 odst. 2 jednacího řádu vyplývá, že v průběhu řízení nelze předkládat nové důvody, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení. Nicméně žalobní důvod, který je rozšířením důvodu dříve přímo nebo implicitně uvedeného v žalobě a je s ním těsně spjat, musí být prohlášen za přípustný (rozsudek Tribunálu ze dne 19. září 2000, Dürbeck v. Komise, T-252/97, Recueil, s. II-3031, bod 39, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku usnesením Soudního dvora ze dne 13. listopadu 2001, Dürbeck v. Komise, C-430/00 P, Recueil, s. I-8547, bod 17). Obdobné řešení je třeba použít pro výtku uplatněnou na podporu žalobního důvodu (rozsudek Joynson v. Komise, bod 59 výše, bod 156).
- 121 Naopak výtku vznesená ve fázi repliky, která nemůže být považována za rozšíření žalobního důvodu, protože obsahuje novou právní a skutkovou argumentaci, a která se zakládá na skutečnostech, o kterých žalobkyně věděla ke dni podání své žaloby, musí být prohlášena za nepřijatelnou (rozsudek Tribunálu ze dne 21. října 2010, Umbach v. Komise, T-474/08, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 60).
- 122 V projednávaném případě je třeba uvést, že výtku vycházející z promlčení sankční pravomoci Komise nebyla vznesena v žalobě a nepředstavuje rozšíření vzneseného žalobního důvodu. Je tedy nepřijatelná.
- 123 Kromě toho je v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 57 výše třeba rovněž zamítnout výtku žalobkyně vycházející z toho, že Smlouva o FEU vstoupila v platnost před přijetím pozměňovacího rozhodnutí, protože není nijak podložena.

K volbě právního základu napadeného rozhodnutí

- 124 Je třeba připomenout, že Smlouvy Společenství zavedly nový právní řád, v jehož prospěch se státy ve stále větším rozsahu vzdávají svých svrchovaných práv a jehož subjekty nejsou jen členské státy, ale rovněž jejich státní příslušníci (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 5. února 1963,

van Gend & Loos, 26/62, Recueil, s. 1; ze dne 15. července 1964, Costa, 6/64, Recueil, s. 1141, 1159; posudek Soudního dvora 1/91 ze dne 14. prosince 1991, Recueil, s. I-6079, bod 21, a rozsudky Tribunálu SP a další v. Komise, bod 21 výše, bod 70, a ze dne 1. července 2009, ThyssenKrupp Stainless v. Komise, T-24/07, Sb. rozh. s. II-2309, bod 63).

- 125 V rámci tohoto právního řádu mají orgány pouze svěřené pravomoci. Z tohoto důvodu akty Společenství v preambuli uvádějí právní základ, který dotýčný orgán opravňuje jednat v dané oblasti. Volba vhodného právního základu má totiž ústavní význam (viz rozsudky SP a další v. Komise, bod 21 výše, bod 71, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 64, a citovaná judikatura).
- 126 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že preambule napadeného rozhodnutí odkazuje na ustanovení Smlouvy o ESUO, a sice články 36 UO, 47 UO a 65 UO, ale rovněž uvádí Smlouvu o ES, nařízení č. 17, zejména jeho článek 11, a nařízení č. 1/2003, a sice jeho čl. 7 odst. 1, článek 18 a čl. 23 odst. 2, a ustanovení nařízení Komise (ES) č. 2842/98 ze dne 22. prosince 1998 o slyšení stran v určitých jednáních podle článků [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. L 354, s. 18).
- 127 Je dále třeba uvést, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla v bodě 1 odůvodnění, že „[t]oto rozhodnutí konstatuje porušení čl. 65 odst. 1 [UO] a je přijato na základě čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003“. V bodě 3 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise doplnila, že „[t]ímto rozhodnutím ukládá na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 pokuty podnikům, kterým je určeno“.
- 128 V bodě 350 odůvodnění napadeného rozhodnutí tak Komise uvedla, že se domnívá, že „čl. 7 odst. 1 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 představují odpovídající právní základy, které ji opravňují k přijetí tohoto rozhodnutí“ a že „[n]a základě čl. 7 odst. 1 konstatuje porušení čl. 65 odst. 1 UO a ukládá osobám, kterým je toto rozhodnutí určeno, aby je ukončily, zatímco jim na základě čl. 23 odst. 2 ukládá pokuty“ (viz rovněž bod 361 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 129 Za těchto okolností je třeba mít za to, že napadené rozhodnutí, kterým Komise konstatovala porušení čl. 65 odst. 1 UO a uložila žalobkyni pokutu, má právní základ v čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003, pokud jde o konstatování protiprávního jednání, a v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, pokud jde o uložení pokuty.

K pravomoci Komise konstatovat a stíhat na základě nařízení č. 1/2003 porušení čl. 65 odst. 1 UO po uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO

- 130 Zprv je třeba připomenout, že ustanovení, které je právním základem aktu a opravňuje orgán Unie k přijetí dotčeného aktu, musí být platné v okamžiku přijetí uvedeného aktu (rozsudky Soudního dvora ze dne 4. dubna 2000, Komise v. Rada, C-269/97, Recueil, s. I-2257, bod 45; ze dne 29. března 2011, ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, C-201/09 P a C-216/09 P, Sb. rozh. s. I-2239, bod 75, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, C-352/09 P, Sb. rozh. s. I-2359, bod 88; rozsudky SP a další v. Komise, bod 21 výše, bod 118, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 74), což je nezpochybnitelně případ čl. 7 odst. 1 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, které jsou právním základem napadeného rozhodnutí.
- 131 Zadruhé je třeba zdůraznit, že Smlouvy Společenství vytvořily jednotný právní řád, v jehož rámci, jak to odráží čl. 305 odst. 1 ES, Smlouva o ESUO tvořila zvláštní režim, který obsahoval odchylná ustanovení od obecných pravidel zavedených Smlouvou o ES (viz rozsudky Tribunálu ze dne 31. března 2009, ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, T-405/06, Sb. rozh. s. II-771, bod 57, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 75, a citovaná judikatura).
- 132 Smlouva o ESUO představovala na základě čl. 305 odst. 1 ES *lex specialis* odchylná se od *lex generalis*, jímž je Smlouva o ES (rozsudek Soudního dvora ze dne 24. října 1985, Gerlach, 239/84, Recueil, s. 3507, body 9 až 11; posudek Soudního dvora 1/94 ze dne 15. listopadu 1994, Recueil,

s. I-5267, body 25 až 27; rozsudky SP a další v. Komise, bod 21 výše, bod 111, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 76, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 70 a 73).

133 Z toho vyplývá, že co se týče fungování společného trhu pravidla Smlouvy o ESUO a všechna ustanovení přijatá k jejímu provedení zůstala v platnosti, bez ohledu působnost Smlouvy o ES (rozsudky Soudního dvora Gerlach, bod 132 výše, bod 9, a ze dne 24. září 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869, bod 100; rozsudek ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 77, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 70 a 73).

134 Nicméně v rozsahu, v němž určité otázky nebyly předmětem ustanovení Smlouvy o ESUO nebo právní úpravy přijaté na základě této smlouvy, se Smlouva o ES a ustanovení přijatá k jejímu provedení mohla vztahovat na výrobky spadající do působnosti Smlouvy o ESUO i před uplynutím doby platnosti posledně uvedené smlouvy (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. prosince 1987, Deutsche Babcock, 328/85, Recueil, s. 5119, bod 10, a Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, bod 133 výše, bod 100; rozsudky Tribunálu ze dne 25. října 2007, Ferriere Nord v. Komise, T-94/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 83, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 78, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 70 a 73).

135 Na základě článku 97 Smlouvy o ESUO uplynula dne 23. července 2002 platnost uvedené smlouvy. V důsledku toho se ode dne 24. července 2002 působnost obecné úpravy obsažené ve Smlouvě o ES rozšířila na odvětví, která byla dříve upravena Smlouvou o ESUO (rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 58, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 79, potvrzené v rámci kasačního opravného prostředku rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, body 59 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 70 a 73).

136 I když přechod právního rámce Smlouvy o ESUO na právní rámec Smlouvy o ES s sebou nesl ode dne 24. července 2002 změnu právních základů, postupů a použitelných hmotněprávních pravidel, tato změna spadá do kontextu jednoty a kontinuity právního řádu Společenství a jeho cílů (rozsudky Tribunálu ze dne 12. září 2007, González y Díez v. Komise, T-25/04, Recueil, s. II-3121, bod 55; ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 59, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 80, potvrzené v rámci kasačního opravného prostředku rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, body 60 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 71 a 73).

137 V tomto ohledu je třeba uvést, že zavedení a zachování režimu volné hospodářské soutěže, v rámci kterého jsou zajištěny obvyklé podmínky hospodářské soutěže a ze kterého zejména vychází pravidla v oblasti státních podpor a kartelových dohod mezi podniky, představuje jeden z hlavních cílů jak Smlouvy o ES tak Smlouvy o ESUO (viz rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 60, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 81 a citovaná judikatura, potvrzené v rámci kasačního opravného prostředku rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, body 60 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 71 a 73).

138 V tomto kontextu, ačkoli se pravidla Smlouvy o ESUO a Smlouvy o ES upravující oblast kartelových dohod v určité míře liší, je třeba zdůraznit, že pojmy dohoda a jednání ve vzájemné shodě spadající do působnosti čl. 65 odst. 1 UO odpovídají pojmům dohoda a jednání ve vzájemné shodě ve smyslu článku 81 ES a že soud Unie vyložil obě ustanovení týmž způsobem. Sledování cíle nenarušené hospodářské soutěže v odvětvích původně spadajících do společného trhu s uhlím a ocelí tak není z důvodu uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO přerušeno, jelikož tento cíl je rovněž sledován v rámci Smlouvy o ES a stejným orgánem, Komisí, která je správním orgánem pověřeným provedením

a rozvojem politiky hospodářské soutěže v obecném zájmu Evropského společenství (viz rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 61, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 82 a citovaná judikatura, potvrzené v rámci kasačního opravného prostředku rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, body 60 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 71 a 73).

- 139 Kontinuita právního řádu Společenství a cílů, které řídí jeho fungování, tak vyžaduje, aby Evropské společenství, jakožto nástupce Evropského společenství uhlí a oceli, ve svém vlastním procesním rámci zaručilo s ohledem na situace, které vznikly za platnosti Smlouvy o ESUO, dodržování práv a povinností platných *eo tempore* jak pro členské státy, tak pro jednotlivce podle Smlouvy o ESUO a pravidel přijatých k jejímu provedení. Tento požadavek platí o to více v rozsahu, v němž narušení hospodářské soutěže vyplývající z nedodržení pravidel v oblasti kartelových dohod může rozšířit své účinky v čase i na období po uplynutí platnosti Smlouvy o ESUO, kdy již platí Smlouva o ES (viz rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 63, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 83 a citovaná judikatura, potvrzené v rámci kasačního opravného prostředku rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, body 62 a 63, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 72 a 73).
- 140 Soudní dvůr tak rovněž připomenul, že návaznost smluv o ESUO, ES a FEU z pohledu zajištění volné hospodářské soutěže zaručuje, aby Komise mohla uložit sankci za každé jednání naplňující znaky skutkové podstaty popsané v čl. 65 odst. 1 UO, ať k němu došlo před 23. červencem 2002, nebo po tomto dni, a aby tomu tak bylo i nadále (rozsudky ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 65 až 67 a 77, a ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, body 55 až 57 a 65).
- 141 Z judikatury kromě toho zaprvé vyplývá, že podle zásady, která je společná právním systémům členských států, jejíž původ lze vystopovat již v římském právu, je třeba v případě změny právní úpravy zajistit, nerozhodne-li se zákonodárce jinak, kontinuitu právních struktur, a zadruhé že se tato zásada použije na změny primárního práva Unie (rozsudky Soudního dvora ze dne 25. února 1969, Klomp, 23/68, Recueil, s. 43, bod 13, a ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, bod 63).
- 142 Přitom neexistuje žádný náznak toho, že by si zákonodárce Unie býval přál, aby koluzní jednání zakázaná podle Smlouvy o ESUO nebyla po uplynutí platnosti této smlouvy jakkoliv sankcionována (rozsudek ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, bod 64).
- 143 Soudní dvůr totiž zaprvé uvedl, že Rada a zástupci vlád členských států uvedli, že jsou připraveni přijmout veškerá opatření nezbytná k řešení důsledků uplynutí platnosti uvedené smlouvy. Zadruhé zdůraznil, že Komise upřesnila, že návrhy přechodných opatření musí předložit pouze tehdy, je-li takový postup považován za nezbytný, a že s ohledem na použitelné obecné právní základy má za to, že v oblasti práva kartelových dohod taková nezbytnost neexistuje (rozsudek ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 75).
- 144 Proto žalobkyně nemůže z toho, že v dané oblasti neexistují přechodná ustanovení, vyvozovat jakýkoliv platný argument (v tomto smyslu viz rozsudek ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 76).
- 145 Za těchto okolností by bylo v rozporu s účelem a soudržností Smluv a neslučitelné s kontinuitou právního řádu Unie, kdyby Komise nebyla oprávněna zajišťovat jednotné použití norem vztahujících se ke Smlouvě o ESUO, které vyvolávají účinky i po uplynutí platnosti této smlouvy (v tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 18. července 2007, Lucchini, C-119/05, Sb. rozh. s. I-6199, bod 41).

- ¹⁴⁶ Z výše uvedeného vyplývá, že v rozporu s tvrzením žalobkyně musí být nařízení č. 1/2003, konkrétně čl. 7 odst. 1 a čl. 23 odst. 2 vykládány v tom smyslu, že umožňují Komisi po 23. červenci 2002 zjišťovat a ukládat sankce za kartelové dohody v odvětvích spadajících do působnosti Smlouvy o ESUO *ratione materiae* a *ratione temporis*, a to přesto, že výše uvedená ustanovení uvedeného nařízení výslovně neuvádějí článek 65 UO (viz rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 64, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 84 a citovaná judikatura, potvrzené v rámci kasačního opravného prostředku rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, bod 74, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, body 72, 73 a 87). Argumenty formulované v tomto ohledu žalobkyní a směřující k prokázání, že uplatnění nařízení č. 1/2003 ve spojení s článkem 65 UO, ačkoliv tento článek již není platný, nepředstavuje platný základ pro uložení sankcí a porušuje zásadu svěření pravomocí, musí být tedy zamítnuty.
- ¹⁴⁷ Dále je třeba uvést, že v rámci právního řádu Unie musí použití pravidel Smlouvy o ES v oblasti, která byla původně upravená Smlouvou o ESUO, dodržovat zásady upravující časovou působnost právního předpisu. V tomto ohledu z ustálené judikatury vyplývá, že ačkoliv jsou procesní normy obecně považovány za použitelné na všechny spory projednávané v okamžiku jejich vstupu v platnost, neplatí to v případě hmotněprávních norem. Tyto normy totiž za účelem zajištění dodržení zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání musejí být vykládány jako vztahující se na situace, ke kterým došlo před jejich vstupem v platnost pouze tehdy, pokud z jejich znění, cíle nebo struktury jasné vyplývá, že jim musí být takový účinek přiznán (rozsudky Soudního dvora ze dne 12. listopadu 1981, Meridionale Industria Salumi a další, 212/80 až 217/80, Recueil, s. 2735, bod 9, a ze dne 10. února 1982, Bout, 21/81, Recueil, s. 381, bod 13; rozsudky Tribunálu ze dne 19. února 1998, Eyckeler & Malt v. Komise, T-42/96, Recueil, s. II-401, bod 55; ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 65, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 85, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 79).
- ¹⁴⁸ Z tohoto pohledu, pokud jde o otázku hmotněprávních ustanovení použitelných na právní situaci, která definitivně proběhla před uplynutím platnosti Smlouvy o ESUO, kontinuita unijního právního řádu a požadavky zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání ukládají, aby se hmotněprávní ustanovení přijatá na základě Smlouvy o ESUO použila na skutkové okolnosti spadající do jejich působnosti *ratione materiae* a *ratione temporis*. Okolnost, podle které z důvodu, že Smlouva o ESUO pozbyla platnosti, není její dotčený právní rámec v okamžiku, kdy dojde k posouzení skutkového stavu, již platný, nemění tuto úvahu, protože toto posouzení se týká právní situace, která definitivně proběhla v době, kdy byla použitelná hmotněprávní ustanovení přijatá na základě Smlouvy o ESUO (rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 66, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 86, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 79; viz také v tomto smyslu rozsudek Ferriere Nord v. Komise, bod 134 výše, bod 96).
- ¹⁴⁹ V projednávané věci, pokud jde o hmotněprávní normy, je třeba uvést, že napadené rozhodnutí se týká právní situace, která byla dovršena před uplynutím doby platnosti Smlouvy o ESUO dne 23. července 2002, neboť protiprávní jednání trvalo od 6. prosince 1988 do 4. července 2000 (viz bod 37 výše). Při neexistenci jakéhokoliv zpětného účinku hmotného práva hospodářské soutěže použitelného od 24. července 2002 je třeba konstatovat, že čl. 65 odst. 1 UO představuje použitelné hmotněprávní pravidlo, které Komise skutečně použila v napadeném rozhodnutí, přičemž se připomíná, že právě z povahy Smlouvy o ES jako *lex generalis* ve vztahu ke Smlouvě o ESUO, zakotvené v článku 305 ES, vyplývá, že zvláštní režim Smlouvy o ESUO a pravidel přijatých k jejímu provedení je na základě zásady *lex specialis derogat legi generali* použitelný jen na situace, které proběhly před dnem 24. července 2002 (v tomto smyslu viz rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 68, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 89, potvrzené v rámci kasačního opravného prostředku rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, bod 77, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 79).

- 150 Z toho vyplývá, že žalobkyně nemůže tvrdit, že zásada legality trestných činů a trestů znamená, že hmotněprávní norma, za jejíž porušení byla uložena pokuta, musí být platná nejen v okamžiku spáchání takové protiprávnosti, ale rovněž v okamžiku přijetí rozhodnutí ukládajícího sankci.
- 151 Kromě toho Soudní dvůr připomněl, že zásada legality trestných činů a trestů, tak jak je zakotvena zejména v čl. 49 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie, vyžaduje, aby právní úprava Unie jasně vymezovala protiprávní jednání a sankce (viz rozsudek ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 80 a citovaná judikatura).
- 152 Nadto zásada právní jistoty vyžaduje, aby taková právní úprava dotčeným osobám umožnila přesně se seznámit s rozsahem povinností, které jim uvedená úprava ukládá, a aby tyto osoby měly možnost jednoznačně znát svá práva a povinnosti a postupovat podle toho (viz rozsudek ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 81, a citovaná judikatura).
- 153 Vzhledem k tomu, že Smlouvy ještě dříve, než nastaly skutkové okolnosti, jasně vymezovaly protiprávní jednání i povahu a rozsah sankcí, které bylo možné za tato jednání uložit, není cílem uvedených zásad zaručit podnikům, že jim pozdější změny právních základů a procesních ustanovení umožní vyhnout se jakékoli sankci za jejich dřívější protiprávní jednání (rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, bod 70, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 83).
- 154 Je třeba uvést, že s řádnou péčí postupující podnik nacházející se v situaci žalobkyně nemohl v jakémkoli okamžiku nevědět o důsledcích svého jednání, ani počítat s tím, že by se v důsledku návaznosti právního rámce Smlouvy o ES na právní rámec Smlouvy o ESÚO mohl vyhnout jakýmkoli sankcím za porušení článku 65 UO, jehož se v minulosti dopustil (rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, bod 73, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 86).
- 155 Kromě toho bylo napadené rozhodnutí přijato na základě čl. 7 odst. 1 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 v návaznosti na řízení vedené podle nařízení č. 17 a 1/2003. Ustanovení týkající se právního základu a řízení vedeného až do přijetí napadeného rozhodnutí spadají pod procesní normy ve smyslu judikatury uvedené v bodě 147 výše. Jelikož bylo napadené rozhodnutí přijato po uplynutí platnosti Smlouvy o ESÚO, Komise právem použila normy obsažené v nařízení č. 1/2003 (viz rozsudky ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 67, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, bod 87, a citovaná judikatura, potvrzené v rámci kasačního opravného prostředku rozsudky ArcelorMittal Luxembourg v. Komise a Komise v. ArcelorMittal Luxembourg a další, bod 130 výše, bod 74, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 90; viz také v tomto smyslu rozsudek Ferriere Nord v. Komise, bod 134 výše, bod 96).
- 156 Z toho vyplývá, že projednávaný žalobní důvod musí být zamítnut.

K třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva žalobkyně na obhajobu a nesprávného právního posouzení

- 157 V projednávaném žalobním důvodu žalobkyně zpochybňuje nové zahájení řízení a nezaslání nového oznámení námitek před přijetím napadeného rozhodnutí, jakož i nesprávné použití zásady *lex mitior* v projednávaném případě.
- 158 Komise úvodem v duplice tvrdí, že žalobkyně formulovala v replice výtky, které nebyly uvedeny v žalobě a týkají se údajné neplatnosti aktů přijatých před přijetím rozhodnutí z roku 2002, údajného chybějícího prošetření vlivů kartelové dohody na obchod mezi členskými státy a údajného porušení práv přiznaných vnitrostátním orgánům nařízením č. 1/2003.

159 S ohledem na judikaturu připomenutou v bodech 120 a 121 výše je nejprve třeba mít za to, že výtka vycházející z neplatnosti aktů přijatých před přijetím rozhodnutí z roku 2002 musí být považována za rozšíření výtky, podle které Komise nemohla legálně přijmout napadené rozhodnutí, aniž by znovu zahájila správní řízení a je tedy přípustná.

160 Dále byla výtka vycházející z údajného chybějícího prošetření vlivů kartelové dohody na obchod mezi členskými státy již formulována v žalobě a váže se k argumentům formulovaným v druhé části tohoto žalobního důvodu, podle kterého čl. 81 odst. 1 ES stanoví oproti rovnocennému ustanovení Smlouvy o ESUO dodatečnou podmínku ovlivnění obchodu mezi členskými státy. Je tedy rovněž přípustná.

161 Konečně není výtka vycházející z údajného porušení práv přiznaných vnitrostátním orgánům nařízením č. 1/2003 uvedena v žalobě a nepředstavuje rozšíření výtky v ní uvedené. Je tedy nepřipustná.

K první části vycházející z toho, že nebylo znovu zahájeno správní řízení a znovu oznámeny námitky

162 Žalobkyně uvádí, že Komise porušila její právo na obhajobu tím, že znovu nezahájila správní řízení a nezaslala jí nové oznámení námitek předtím, než znovu přijala napadené rozhodnutí.

163 Je třeba připomenout, že čl. 27 odst. 1 nařízení č. 1/2003 uvádí toto:

„Před přijetím rozhodnutí podle článků 7, 8, 23 a čl. 24 odst. 2 poskytne Komise podnikům nebo sdružením podniků, proti nimž je vedeno řízení Komise, příležitost, aby byly slyšeny ve věci, již se týká námitka přijatá Komisí. Komise založí svá rozhodnutí pouze na námitkách, ke kterým se mohly dotýčné strany vyjádřit. Stěžovatelé jsou s řízením úzce spojeni.“

164 Z ustálené judikatury kromě toho vyplývá, že dodržování práva na obhajobu ve všech řízeních, která mohou vést k uložení sankcí, zejména pokut nebo penále, představuje základní zásadu unijního práva, která musí být dodržována, i když se jedná o správní řízení. V tomto ohledu představuje oznámení námitek procesní záruku uplatňující základní zásadu unijního práva, jež vyžaduje dodržování práv obhajoby během celého řízení. Tato zásada zejména vyžaduje, aby oznámení námitek zaslané Komisí podniku, kterému zamýšlí uložit sankci za porušení pravidel hospodářské soutěže, obsahovalo základní skutečnosti uplatňované vůči tomuto podniku jako vytýkané skutkové okolnosti, jejich kvalifikaci a důkazy, o něž se Komise opírá, aby mohl tento podnik účelně uplatnit své argumenty v rámci správního řízení, které bylo proti němu zahájeno (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 3. září 2009, Papierfabrik August Koehler a další v. Komise, C-322/07 P, C-327/07 P a C-338/07 P, Sb. rozh. s. I-7191, body 34 až 36 a citovaná judikatura, a Prym a Prym Consumer v. Komise, C-534/07 P, Sb. rozh. s. I-7415, body 26 až 28).

165 Dodržování práva na obhajobu totiž vyžaduje, aby dotyčnému podniku bylo v průběhu správního řízení umožněno účelně vyjádřit svoje stanovisko k pravdivosti a relevanci tvrzených skutečností a okolností, jakož i k dokumentům použitým Komisí na podporu jejího tvrzení existence protiprávního jednání (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 66 a citovaná judikatura).

166 Zprvce žalobkyně uvádí, že i za předpokladu, že by pochybení Komise při volbě právního základu rozhodnutí mohlo být kvalifikováno jako pouhá procesní vada, porušuje jednostranný nový přezkum norem použitelných na tuto věc podle zásady *lex mitior* a bodu 5 napadeného rozhodnutí, uvedeného v hlavě III tohoto rozhodnutí nadepsané „Právní posouzení“, článek 27 nařízení č. 1/2003. S žalobkyní se totiž nikdy neprobrala analýza a provedení článku 65 UO ve spojení s článkem 81 ES, přičemž tato úvaha Komise není uvedena v oznámení námitek, ale pouze v doplňujícím oznámení námitek, tedy pořád „platná“.

- 167 Úvodem je třeba uvést, že se bod 5 napadeného rozhodnutí zabývá právními důsledky uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO, s ohledem na rozsudek SP a další v. Komise, bod 21 výše.
- 168 V tomto bodě Komise nejprve odkázala na své sdělení týkající se určitých aspektů nakládání s případy hospodářské soutěže, jež vyplývají z ukončení platnosti Smlouvy o ESUO (Úř. věst. 2002, C 152, s. 5) a na doplňující oznámení námitek, ve kterém informovala dotčené podniky o tom, že zamýšlí sledovat přístup uvedený v tomto prvním oznámení. Připomněla rovněž odůvodnění rozsudku SP a další v. Komise, bod 21 výše, a skutečnost, že poté, co Tribunál zrušil rozhodnutí z roku 2002, informovala dotyčné podniky o svém záměru přijmout rozhodnutí znovu a to tak, že opraví právní základ. Dále Komise vysvětlila rozlišení mezi volbou právního základu, který ji opravňuje k přijetí aktu a určením procesních a hmotněprávních norem. Pokud jde o volbu právního základu, uvedla důvody, pro které má za to, že má nadále pravomoc stíhat porušení pravidel hospodářské soutěže v odvětvích spadajících pod Smlouvu o ESUO. Pokud jde o procesní normy, Komise připomněla, že se jednalo o procesní normy použitelné v okamžiku přijetí aktu. Konečně pokud jde o hmotněprávní normy, Komise uvedla zásady upravující časovou posloupnost norem, které mohou vést k použití hmotněprávních ustanovení, která již nejsou platná v okamžiku přijetí aktu a která jsou omezena zásadou *lex mitior*.
- 169 Zaprvé nemůže žalobkyně tvrdit, že se s ní nikdy nebyla probrána „analýza a současné provádění“ článku 65 UO a článku 81 ES. I když sice oznámení námitek před uplynutím platnosti Smlouvy o ESUO neobsahovalo úvahy týkající se důsledků uplynutí platnosti Smlouvy o ESUO a přezkumu podle článků 65 UO a 81 ES z pohledu zásady *lex mitior*, doplňující oznámení námitek se po uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO zvláště zabývalo těmito důsledky v projednávané věci.
- 170 V bodě 11 doplňujícího oznámení námitek tak Komise uvedla, že dvě ustanovení Smlouvy o ESUO, která by abstraktně mohla být kvalifikována jako méně příznivá než rovnocenná ustanovení Smlouvy o ES, byla čl. 65 odst. 1 UO v porovnání s čl. 81 odst. 1 ES a čl. 65 odst. 5 UO v porovnání s článkem 15 nařízení č. 17. V bodě 12 až 15 tohoto oznámení Komise přezkoumala příslušná ustanovení s ohledem na dotčené skutkové okolnosti a dospěla k závěru, že v projednávaném případě nebyla Smlouva o ES *in concreto* výhodnější než Smlouva o ESUO a že v důsledku toho nemohla být zásada *lex mitior* platně dovolávána ke zpochybnění použití hmotného práva Smlouvy o ESUO na skutkové okolnosti projednávaného případu.
- 171 Je pravda, že v doplňujícím oznámení námitek Komise nevěnovala úvahy otázce, zda čl. 65 odst. 2 UO týkající se osvobození určitých dohod, by mohl být abstraktně kvalifikován jako méně příznivý než čl. 81 odst. 3 ES. Nicméně zaprvé takové opomenutí vysvětluje skutečnost, že se Komise v bodě 11 tohoto oznámení (viz bod 170 výše) domnívala, že pouze odstavce 1 a 5 článku 65 UO by mohly být abstraktně považovány za méně příznivé než toto ustanovení Smlouvy o ES. Zadruhé v bodě 6 doplňujícího oznámení námitek Komise uvedla, že čl. 65 odst. 2 UO byl z důvodů uvedených v oznámení námitek v projednávaném případě nepoužitelný. Žalobkyně tedy nemůže tvrdit, že kdyby měla možnost, mohla prokázat, že některé z jejich praktik týkajících se cen mohly mít pozitivní vliv na zákazníky SP. Z doplňujícího oznámení námitek totiž vyplývá, že Komise měla za to, že jediným cílem kartelové dohody bylo v projednávaném případě omezit hospodářskou soutěž a že se na ni nemohlo vztahovat žádné osvobození.
- 172 V tomto ohledu v rozsudku SP a další v. Komise, bod 21 výše, Tribunál uvedl, že ustanovení představující právní základ aktu musí být platné v okamžiku přijetí uvedeného aktu a vzhledem k tomu, že v souladu s článkem 97 UO uplynula doba platnosti čl. 65 odst. 4 a 5 UO dne 23. července 2002, Komise již nemohla, za účelem konstatování porušení čl. 65 odst. 1 UO a uložení pokut podnikům, které se uvedeného protiprávního jednání účastnily, dovozovat svou pravomoc z uvedených ustanovení, která nebyla v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí platná. Tribunál se tedy nezabýval podstatou sporu a nevyslovil se k platnosti procesních aktů, které předcházely jeho přijetí.

- 173 Protože podle ustálené judikatury nemá zrušení unijního aktu nezbytně vliv na přípravné akty, může být řízení směřující k nahrazení zrušeného aktu v zásadě provedeno znovu od bodu, v němž protiprávnost nastala (rozsudky Soudního dvora ze dne 12. listopadu 1998, Španělsko v. Komise, C-415/96, Recueil, s. I-6993, body 31 a 32, a ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, bod 73; viz rozsudky Tribunálu ze dne 15. října 1998, Industrie des poudres sphériques v. Rada, T-2/95, Recueil, s. II-3939, bod 91, a ze dne 25. června 2010, Imperial Chemical Industries v. Komise, T-66/01, Sb. rozh. s. II-2631, bod 125, a citovaná judikatura), je třeba mít za to, že rozsudek SP a další v. Komise, bod 21 výše, neovlivnil legalitu oznámení námitek a doplňujícího oznámení námitek a že Komise mohla právem provést řízení znovu přesně od okamžiku, v němž protiprávnost nastala, a sice od okamžiku přijetí rozhodnutí z roku 2002.
- 174 Zadruhé je třeba připomenout, že dne 30. června 2008 Komise rovněž zaslala žalobkyni a dalším dotčeným podnikům dopis, ve kterém je informovala o tom, že zamýšlí znovu přijmout rozhodnutí tak, že opraví právní základ v porovnání s právním základem vybraným pro rozhodnutí z roku 2002. V tomto dopise, který neformuluje vůči podnikům, kterým byl určen, námitky, Komise uvedla svůj záměr přijmout po zrušení rozhodnutí z roku 2002 rozsudkem SP a další v. Komise, bod 21 výše, rozhodnutí znovu a zopakovala své úvahy o zásadě *lex mitior*, přičemž doplnila, že působnost čl. 65 odst. 2 UO byla omezenější než působnost čl. 81 odst. 3 ES. V tomto ohledu uvedla, podobně jak to zmínila v bodě 6 doplňujícího oznámení námitek, že v projednávaném případě se nicméně žádné z těchto dvou ustanovení nepoužije. Přitom ani v odpovědi na tento dopis žalobkyně neformulovala vyjádření ani nepředložila důkazy, že podmínky pro osvobození stanovené v čl. 81 odst. 3 ES byly splněny.
- 175 Z výše uvedených úvah vyplývá, že žalobkyně nemůže tvrdit, že její právo na obhajobu bylo porušeno z důvodu, že s ní nebyla probrána „analýza a současné provedení“ článku 65 UO a článku 81 ES.
- 176 Zadruhé žalobkyně nemůže tvrdit, že dopis Komise ze dne 30. června 2008 nemůže být považován za platné oznámení námitek, protože pro to nesplňoval podmínky, jelikož byl zejména výjimečně stručný a stanovil pro odpověď lhůtu jednoho měsíce, čímž se odchýlil od lhůty dvou měsíců, která je obvykle stanovena pro odpověď na oznámení námitek.
- 177 Je třeba podobně jako Komise uvést, jak již bylo uvedeno v bodě 174 výše, že dopis ze dne 30. června 2008 neobsahoval nové námitky, ale měl informovat dotčené podniky o záměru Komise znovu přijmout rozhodnutí po opravě právního základu. Přitom podle judikatury, jestliže se Komise po zrušení rozhodnutí v oblasti hospodářské soutěže rozhodne opravit zjištěnou protiprávnost nebo protiprávnosti a přijmout totožné rozhodnutí, které není stiženo těmito protiprávnostmi, týká se toto rozhodnutí stejných námitek, ke kterým se již podniky vyjádřily (rozsudky Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, bod 173 výše, bod 98).
- 178 Jelikož dopis ze dne 30. června 2008 nebyl oznámením námitek, což také vyplývá z bodů 6, 122 a 123, 390 a 391 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jsou argumenty žalobkyně, podle kterých zaprvé Komise porušila její právo na obhajobu tím, že jí poskytla pouze lhůtu jednoho měsíce pro její vyjádření, a zadruhé, že takové oznámení bylo příliš stručné, irrelevantní.
- 179 Zatřetí žalobkyně tvrdí, že bylo porušeno její právo na obhajobu, protože Komise nečekala, až přijme stanovisko, a zaslala jí žádost o informace týkající se jejího obratu dokonce před uplynutím lhůty, kterou sama stanovila pro předložení vyjádření. Přitom taková žádost představuje obecně „poslední fázi“ před přijetím rozhodnutí.
- 180 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že Komise nebyla povinna čekat na vyjádření dotyčných podniků předtím, než jim zašle žádosti o informace v souladu s čl. 18 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Dále pouhá skutečnost, že Komise zaslala žalobkyni dne 24. července 2008 žádost o vyjádření k dopisu ze dne 30. června 2008, nemůže prokázat, že Komise nezohlednila argumenty formulované žalobkyní

v uvedených vyjádřeních. Tvrzení žalobkyně kromě toho vyvrací skutečnost, že Komise výslovně v bodech 388 až 394 odůvodnění napadeného rozhodnutí odpověděla na vyjádření formulovaná dotčenými podniky v odpovědi na dopis ze dne 30. června 1998.

181 S ohledem na výše uvedené úvahy je irelevantní argument žalobkyně, který vychází z údajné nepoužitelnosti úvahy Tribunálu obsažené v rozsudcích ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, a ThyssenKrupp Stainless v. Komise, bod 124 výše, na projednávaný případ. Nejprve z výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně nebyla v projednávané věci zbavena procesních záruk. Dále Komise neměla povinnost zaslat žalobkyni nové oznámení námitek. Konečně žalobkyně nesprávně tvrdí, že se nemohla vyjádřit k analýze a společnému provedení článku 65 UO a článku 81 ES.

182 Z toho vyplývá, že první část třetího žalobního důvodu musí být zamítnuta.

Ke druhé části vycházející z nesprávného právního posouzení spočívajícího v použití čl. 65 odst. 1 UO jako příznivější normy než článek 81 ES

183 V rámci druhé části tohoto žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že se Komise dopustila nesprávného právního posouzení tím, že použila čl. 65 odst. 1 UO spíše než čl. 81 odst. 1 ES. Zdá, že Komise měla za zaručené, že v projednávaném případě je *lex mitior* čl. 65 odst. 1 UO a to ačkoliv čl. 81 odst. 1 ES stanoví dodatečnou podmínku oproti čl. 65 odst. 1 UO, která se týká ovlivnění obchodu mezi členskými státy.

184 Žalobkyně v tomto ohledu zpochybňuje posouzení Komise, podle kterého protiprávní jednání, které jí přičítá, by v každém případě mohlo ovlivnit obchod mezi členskými státy. Podle ní nebyly v projednávaném případě splněny podmínky stanovené Komisí v Pokynech k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2004, C 101, s. 81) pro zohlednění kritéria újmy způsobené obchodu mezi členskými státy.

185 Úvodem je třeba s ohledem na body 169 až 175 výše zamítnout argument žalobkyně, podle kterého bylo její právo na obhajobu porušeno z důvodu, že nebylo zahájeno nové řízení, aby se ověřily účinky dotčené kartelové dohody.

186 Je třeba připomenout, že Soudní dvůr rozhodl, že aby rozhodnutí, dohoda nebo jednání mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy, musí na základě souhrnu právních nebo skutkových okolností umožnit předpokládat s dostatečnou pravděpodobností, že přímo nebo nepřímo, skutečně nebo potenciálně ovlivňují obchod mezi členskými státy, a to tak, že se lze obávat, že by mohly být překážkou uskutečňování jednotného trhu mezi členskými státy. Kromě toho je třeba, aby tento vliv nebyl zanedbatelný (rozsudky Soudního dvora ze dne 23. listopadu 2006, Asnef-Equifax a Administración del Estado, C-238/05, Sb. rozh. s. I-11125, bod 34 a citovaná judikatura, a ze dne 24. září 2009, Erste Group Bank a další v. Komise, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P a C-137/07 P, Sb. rozh. s. I-8681, bod 36).

187 Ovlivnění obchodu uvnitř Společenství tedy obecně vyplývá ze spojení více faktorů, které samy o sobě nejsou nezbytně určující. Pro ověření toho, zda kartelová dohoda citelně ovlivňuje obchod mezi členskými státy, je třeba ji zkoumat v jejím hospodářském a právním kontextu (rozsudek Erste Group Bank a další v. Komise, bod 186 výše, bod 37, viz rozsudek Asnef-Equifax a Administración del Estado, bod 186 výše, bod 35 a citovaná judikatura).

188 Kromě toho Soudní dvůr již rozhodl, že skutečnost, že předmětem kartelové dohody je pouze prodej výrobků v jediném členském státě, nepostačuje k vyloučení možnosti ovlivnění obchodu mezi členskými státy. Kartelová dohoda vztahující se na celé území členského státu má totiž již ze své podstaty za účinek posílení oddělování vnitrostátních trhů, čímž narušuje vzájemné hospodářské

prolínání, které je zamýšleno Smlouvou o ES (viz rozsudky Erste Group Bank a další v. Komise, bod 186 výše, bod 38 a Asnef-Equifax a Administración del Estado, bod 186 výše, bod 37, a citovaná judikatura).

- 189 Je třeba uvést, že v rámci určení *lex mitior* se Komise v bodech 373 až 375 a 385 až 387 odůvodnění napadeného rozhodnutí opřela o následující skutečnosti: a) dotčená kartelová dohoda se týkala celého italského území, na kterém bylo během doby trvání kartelové dohody vyrobeno 29 až 43 % výztuží do betonu, vyráběných ve Společenství; b) dopad vývozů (z Itálie) v porovnání s celkovými dodávkami (dodávky v Itálii a na vývoz) byl vždy značný (mezi 6 až 34 % během období protiprávního jednání); c) okolnost, že se zaprvé z důvodu účasti sdružení podniků Federacciai od prosince 1989 do července 1998 účinky kartelové dohody rozšířily na všechny italské výrobce výztuží do betonu, a zadruhé když se sdružení Federacciai již neúčastnilo, kartelová dohoda se každopádně týkala hlavních italských podniků vlastnících celkový podíl na trhu ve výši 80 %; d) přinejmenším dva velké podniky účastníci se kartelové dohody byly rovněž činné jako výrobci na přinejmenším jednom dalším zeměpisném trhu výztuží do betonu; e) kartelová dohoda se rovněž vyznačovala skutečností, že jejím cílem byl, jako opatření rovnocenné dočasnému snížení výroby ve vzájemné shodě, koordinovaný vývoz mimo italské území, a f) podíl Itálie na obchodu v rámci Společenství se pohyboval mezi 32,5 % v roce 1989 a 18,1 % v roce 2000, s minimem ve výši 13,4 % v roce 1998. Žalobkyně přitom tyto skutečnosti nezpochybňuje.
- 190 Zaprvé nemůže být s ohledem na judikaturu citovanou v bodě 188 výše přijat argument žalobkyně, který vychází ze skutečnosti, že relevantní zeměpisný trh byl v projednávaném případě tvořen pouze italským územím.
- 191 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že neexistuje žádný důkaz toho, že ona a další společnosti, kterým bylo určeno napadené rozhodnutí, diskutovaly ceny praktikované v jiných členských státech nebo dohlížely na chování konkurentů v cizině či na ně vykonávaly protisoutěžní nátlak. Takový argument je nicméně irrelevantní v rozsahu, v němž pojem ovlivnění trhu zahrnuje případné vlivy, a proto není rozhodující vědět, zda podniky účastníci se kartelové dohody přijímají opatření, která je mají chránit před konkurenty z jiných členských států (viz body 79 a 80 pokynů k pojmu ovlivnění obchodu podle článků 81 [ES] a 82 [ES]).
- 192 Zatřetí žalobkyně tvrdí, že existence skutečné nebo případné újmy závisí rovněž na přítomnosti přirozených překážek pro obchod na trhu. V projednávaném případě tyto překážky spočívaly v mimořádně nízkém potenciálu obchodu s výztužemi do betonu, a to z důvodu rozdílných pravidel schvalování. Volba zahraničních podniků neusadit se v Itálii vyplývá tedy z vnitrostátní povahy trhů a nikoliv z protisoutěžní praxe. V tomto ohledu je třeba mít spolu s Komisí za to, že rozdílnost pravidel v oblasti schvalování nemohla představovat dostatečnou překážku pro vyloučení případné újmy, protože i přes uvedenou rozdílnost byli úroveň vývozů z Itálie a vliv vývozů oproti celkovým dodávkám během posuzovaného období značné.
- 193 Začtvrté žalobkyně uvádí, že tvrzení Komise v bodě 375 odůvodnění a následujících napadeného rozhodnutí, podle kterého docházelo k vývozu ve vzájemné shodě mimo italské území, musí být spojeno s tvrzením uvedeným v bodě 183 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého členské státy Evropského společenství uhlí a oceli nebyly do vývozů ve vzájemné shodě zahrnuty. Takové tvrzení, i kdyby bylo prokázáno, nemůže nicméně s ohledem na všechny skutečnosti připomenuté v bodě 189 výše prokázat případné neovlivnění obchodu mezi členskými státy.
- 194 Zapáté vyjádření žalobkyně ke skutečnosti, že v okamžiku přijetí pozměňovacího rozhodnutí již byla platná Smlouva o FEU, přičemž čl. 101 odst. 1 SFEU má sankcionovat pouze kartelové dohody, které mohou ovlivnit trh mezi členskými státy, je irrelevantní v rozsahu, v němž je znění čl. 81 odst. 1 ES totožné se zněním čl. 101 odst. 1 SFEU.

195 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že se Komise nedopustila nesprávného právního posouzení tím, že se v projednávaném případě domnívala, že použití čl. 81 odst. 1 ES není výhodnější než použití čl. 65 odst. 1 UO. Druhá část třetího žalobního důvodu proto musí být zamítnuta.

196 Z toho vyplývá, že je třeba zamítnout třetí žalobní důvod v plném rozsahu.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, který vychází z chybějících důkazů a nesprávného použití hmotného práva

197 Žalobkyně tvrdí, že Komise porušila čl. 65 odst. 1 UO v rozsahu, v němž jí přičetla protiprávní jednání prostřednictvím jediného podniku Lucchini-SP za celou dobu trvání protiprávního jednání, a sice od 6. prosince 1989 do 27. června 2000. Komise se dopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že nerozlišovala, pokud jde o určení hospodářské jednotky, tři období protiprávního jednání, a sice nejprve období od 6. prosince 1989 do 5. března 1991, dále období od 5. března 1991 do 31. října 1997 a konečně období od října 1997 až do 27. června 2000. Komise rovněž správně neurčila „vztah právního nástupnictví“ mezi první Siderpotenza, Lucchini Siderurgica, SP a žalobkyní.

198 Úvodem je třeba připomenout, že unijní právo hospodářské soutěže se vztahuje na činnost podniků a pojem „podnik“ zahrnuje jakoukoli jednotku vykonávající hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této jednotky a způsobu jejího financování (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. prosince 2007, ETI a další, C-280/06, Sb. rozh. s. I-10893, bod 38; ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, Sb. rozh. s. I-8237, body 54 a 55, a Elf Aquitaine v. Komise, bod 77 výše, bod 53).

199 Soud Unie rovněž upřesnil, že pojem „podnik“ musí být v tomto kontextu chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. prosince 2006, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Sb. rozh. s. I-11987, bod 40, a Elf Aquitaine v. Komise, bod 77 výše, bod 53).

200 Zdůraznil tak, že pro účely použití pravidel hospodářské soutěže není rozhodující formální oddělenost mezi dvěma společnostmi vyplývající z jejich oddělené právní subjektivity, ale otázka, zda existuje jednota v jejich tržních chováních. Může se tedy ukázat nezbytným určit, zda dvě společnosti s oddělenými právními subjektivitami tvoří nebo patří do jednoho a téhož podniku nebo hospodářské jednotky, která má jednotné tržní chování (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. července 1972, Imperial Chemical Industries v. Komise, 48/69, Recueil, s. 619, bod 140, a rozsudek Tribunálu ze dne 15. září 2005, DaimlerChrysler v. Komise, T-325/01, Sb. rozh. s. II-3319, bod 85).

201 Pokud taková hospodářská jednotka poruší pravidla hospodářské soutěže, musí na základě zásady osobní odpovědnosti nést za toto protiprávní jednání odpovědnost (viz rozsudek ETI a další, bod 198 výše, bod 39; Akzo Nobel a další v. Komise, bod 198 výše, bod 56, a Elf Aquitaine v. Komise, bod 77 výše, bod 53, a citovaná judikatura).

202 Podle ustálené judikatury fyzická nebo právnická osoba, která řídila dotýčný podnik v době, v níž došlo k protiprávnímu jednání, v zásadě odpovídá za toto jednání, i když ke dni přijetí rozhodnutí konstatujícího protiprávní jednání odpovídala za provoz podniku jiná osoba (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, KNP BT v. Komise, C-248/98 P, Recueil, s. I-9641, bod 71; Cascades v. Komise, C-279/98 P, Recueil, s. I-9693, bod 78; Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, C-286/98 P, Recueil, s. I-9925, bod 37, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 143).

203 Pokud jde o otázku, za jakých okolností může být subjekt sankcionován za protiprávní jednání, přestože není jeho původcem, měl Soudní dvůr příležitost upřesnit, že takovým případem je situace, kdy subjekt, který se protiprávního jednání dopustil, přestal právně nebo hospodářsky existovat, jelikož

existuje riziko, že sankce uložená podniku, který již nevykonává hospodářské činnosti, nebude mít odrazující účinek (rozsudek ETI a další, bod 198 výše, bod 40, a ThyssenKrupp Nirosta v. Komise, bod 130 výše, bod 144).

- 204 Dále je třeba poukázat na to, že kdyby nebyla upravena jiná možnost uložení sankce jiné jednotce, než která se dopustila protiprávního jednání, mohly by se podniky vyhnout sankcím tím, že by pouze změnilы svou identitu na základě restrukturalizace, převodu nebo jiných právních nebo organizačních změn. Cíl potlačovat jednání, která jsou v rozporu s pravidly hospodářské soutěže a předcházet jejich opakování prostřednictvím odrazujících sankcí by tak byl ohrožen (viz rozsudek ETI a další, bod 198 výše, bod 41 a citovaná judikatura).
- 205 Proto zaprvé, když mezi dobou, kdy došlo k protiprávnímu jednání, a dobou, kdy za něj dotčený podnik musí nést důsledky, osoba odpovědná za provoz tohoto podniku přestala právně existovat, je třeba především určit soubor hmotných a osobních prvků, které přispěly k protiprávnímu jednání, aby byla posléze identifikována osoba, která se stala odpovědnou za provoz tohoto souboru, aby se zamezilo tomu, že z důvodu zániku osoby odpovědné za provoz podniku v době, kdy došlo k protiprávnímu jednání, by podnik za toto protiprávní jednání neodpovídal (rozsudek Tribunálu ze dne 20. dubna 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Recueil, s. II-931, bod 953; viz rovněž v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, SCA Holding v. Komise, C-297/98 P, Recueil, s. I-10101, bod 27).
- 206 Zadruhé v případě převodu celé hospodářské činnosti nebo její části z jedné právní entity na jinou může být nový provozovatel podniku považován za odpovědného za protiprávní jednání, kterého se původní provozovatel podniku dopustil v rámci předmětné činnosti, pokud tento nový provozovatel podniku tvoří spolu s původním provozovatelem pro účely použití pravidel hospodářské soutěže tutéž hospodářskou jednotku, a to i tehdy, když původní provozovatel i nadále existuje jakožto právní subjekt (v tomto smyslu viz rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise, bod 165 výše, body 354 až 359; Tribunálu ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435, body 131 až 133, a ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 109).
- 207 Takovéto uplatnění sankce je přípustné zvláště tehdy, jsou-li tyto jednotky kontrolovány toutéž osobou a vzhledem k úzkým hospodářským a organizačním vazbám, které je pojí, uplatňovaly v zásadě tutéž obchodní politiku. To se týká zejména případů restrukturalizací v rámci skupiny podniků, u nichž původní provozovatel nepřestane nutně právně existovat, ale nevyvíjí významnou hospodářskou činnost na dotčeném trhu. Jestliže existuje mezi původním a novým provozovatelem podniku účastnícím se na kartelové dohodě strukturální vazba, mohou se dotčené osoby – ať již úmyslně nebo neúmyslně – vyhnout odpovědnosti vyplývající z kartelového práva díky možnostem nového právního uspořádání, kterými disponují (viz rozsudek ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise, bod 131 výše, bod 110, a citovaná judikatura).
- 208 Tento žalobní důvod je třeba zkoumat ve světle předcházejících úvah.
- 209 Zaprvé žalobkyně tvrdí, že během období od 6. prosince 1989 do 5. března 1991 byla první Siderpotenza kontrolována společností Leali. Společnost Lucchini, původně menšinový akcionář a následně akcionář s podílem 50 % (zbývajících 50 % vlastnila Leali) se neúčastnila obecného vedení první Siderpotenza, ani obchodního vedení, které bylo svěřeno společnosti Leali. Na rozdíl od společnosti Leali Lucchini nevyráběla výztuže do betonu a nedisponovala žádným know-how ani tržním podílem v tomto odvětví. Celkové vedení a vedení obchodní složky bylo svěřeno jedné osobě patřící ke společnosti Leali. Konečně první Siderpotenza nebyla nikdy konsolidována v ročních účetních závěrkách společnosti Leali.

- 210 Jak Komise uvedla v bodě 541 odůvodnění a v poznámce pod čarou č. 592 napadeného rozhodnutí, přičtení odpovědnosti za jednání první Siderpotenza společností Lucchini Siderurgica a Lucchini vychází z právního nástupnictví mezi zaprvé první Siderpotenza a zadruhé společnostmi Lucchini Siderurgica a Lucchini. Argument žalobkyně tedy vychází z nesprávného předpokladu, podle kterého měla Komise za to, že vykonávala skutečnou kontrolu nad společností první Siderpotenza.
- 211 S ohledem na judikaturu citovanou v bodě 205 výše, a jelikož žalobkyně nezpochybňuje, že všechny hmotné a osobní prvky první Siderpotenza byly využívány společností Lucchini Siderurgica od fúzí sloučením první a druhé společnosti dne 5. března 1991, měla Komise právem za to, že Lucchini Siderurgica byla právní nástupkyní první Siderpotenza.
- 212 Argument žalobkyně, formulovaný v replice, podle kterého Komise tímto porušila zásadu osobní odpovědnosti, nemůže být přijat. Ze zjištění Komise totiž vyplývá, že během období uvedeného v bodě 209 výše, byla první Siderpotenza společností, která se dopustila dotčeného protiprávního jednání. V tomto ohledu, i když je pravda, že okolnost, že dceřiná společnost má odlišnou právní subjektivitu, nestačí k vyvrácení možnosti, že její jednání bude přičteno mateřské společnosti, Soudní dvůr nicméně rozhodl, že Komise nemůže být v zásadě povinna přistoupit prvořadě k takovému ověření před tím, než se může zamýšlet obrátit proti podniku, který se dopustil protiprávního jednání, a to i když tento podnik jako právní entita prošel změnami. Zásada osobní odpovědnosti nebrání tomu, aby Komise zamýšlela nejdříve sankcionovat posledně uvedený podnik, než přezkoumá, zda případně protiprávní jednání může být přičteno mateřské společnosti. Kdyby tomu bylo jinak, šetření Komise by byla podstatně ztížena nezbytností v každém případě nástupnictví v ovládání podniku ověřit, v jakém rozsahu jeho jednání mohou být přičítána bývalé mateřské společnosti (rozsudek Erste Group Bank a další v. Komise, bod 186 výše, body 81 a 82).
- 213 Jelikož mohla Komise platně sankcionovat první Siderpotenza za dotčená jednání a přičíst odpovědnost společnosti Lucchini Siderurgica jako právnímu nástupci první Siderpotenza, nebyla povinna určit, zda jednání první Siderpotenza mohlo být přičteno společnosti Leali. Argumentace žalobkyně týkající se účinné kontroly společnosti Leali nad první Siderpotenza je tedy irelevantní (v tomto smyslu viz rozsudek Erste Group Bank a další v. Komise, bod 186 výše, bod 85).
- 214 Zadruhé, pokud jde o období od 5. března 1991, dne sloučení Lucchini Siderurgica a první Siderpotenza, do 31. října 1997, dne převodu společností Lucchini Siderurgica odvětví činnosti „výztuže do betonu“ na novou Siderpotenza, žalobkyně uznává, že byla většinovým akcionářem Lucchini Siderurgica. Nicméně zpochybňuje, že taková skutečnost může zakládat jakoukoliv domněnku odpovědnosti.
- 215 Je třeba zdůraznit, že jak vyplývá z bodu 540 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise se při přičtení odpovědnosti za jednání společnosti Lucchini Siderurgica žalobkyni neopřela o žádnou domněnku kontroly žalobkyně nad Lucchini Siderurgica v letech 1991 až 1997, ale o zásadu právního nástupnictví, jak byla připomenuta v bodě 205 výše. Komise tak v bodě 541 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že bylo zjevné, že Lucchini Siderurgica byla právní nástupkyní první Siderpotenza v důsledku fúze sloučením ze dne 5. března 1991 a že se Lucchini stejným způsobem stala nástupkyní Lucchini Siderurgica po fúzi sloučením dne 1. prosince 1998. Komise doplňuje, že hmotný a lidský kapitál spojený s továrnou Potenza a řízený Lucchini Siderurgica byl v rámci skupiny převeden na novou Siderpotenza po jejím zřízení v roce 1997 (viz rovněž body 28 až 31 výše). Jelikož se Komise neopřela o údajnou domněnku odpovědnosti, která by vyplývala z většinového akciového podílu společnosti Lucchini v Lucchini Siderurgica, je argument žalobkyně rovněž irelevantní. Stejný závěr platí, pokud jde o argument žalobkyně, podle kterého mandátní smlouva ze dne 2. ledna 1998 nepředstavuje důkaz strukturální vazby mezi společnostmi Lucchini a SP v letech 1991 až 1997.
- 216 Kromě toho v rámci argumentů, které žalobkyně formulovala o období od 5. března 1991 do 31. října 1997, rovněž tvrdila, že na rozdíl od tvrzení Komise v bodě 540 odůvodnění napadeného rozhodnutí, nemůže být solidární odpovědnost se společností SP vyvozena ze skutečnosti, že rodina Lucchini

vlastnila podíly na kapitálu obou společností. Žalobkyně disponuje v tomto ohledu důkazy, které umožňují vyvrátit „přibližný“ seznam uvedený v bodě 538 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Jelikož skutečnosti uvedené v tomto bodě odůvodnění mají prokázat existenci hospodářské jednotky mezi žalobkyní a novou Siderpotenza, která byla založena až v roce 1997, budou přezkoumány níže.

217 Žalobkyně tvrdí, že pokud jde o období od října 1997 do 27. června 2000, okolnost, že akcie nové Siderpotenza byly vlastněny Lucchini Siderurgica (až do sloučení těchto společností), jí samotnou a dalšími společnostmi rodiny Lucchini, jakož i skutečnost, že některé sociální náklady byly společné, nepředstavují dostatečné nepřímé důkazy k prokázání existence hospodářské jednotky mezi ní a společností SP.

218 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pro účely uplatnění solidární odpovědnosti žalobkyně a společnosti SP, pokud jde o období identifikované v bodě 217 výše, Komise odkázala v bodě 538 odůvodnění napadeného rozhodnutí zejména na následující skutečnosti:

- vlastnictví kapitálu společností SP a Lucchini rodinou Lucchini;
- existence několik překrývání personálu mezi společnostmi Lucchini a SP;
- existence mandátní smlouvy, na základě které se SP zejména zavázala dodržovat v prodejních smlouvách se zákazníky podmínky týkající se objemu, cen a platebních lhůt stanovených společností Lucchini pro její vlastní zákazníky;
- skutečnost, že organizační změny týkající se odvětví činnosti výztuží do betonu, o kterých se rozhodlo v listopadu 1999, byly zformalizovány ve sdělení obchodního ředitele společnosti Lucchini tehdejšímu místopředsedovi (a nyní předsedovi) společnosti Lucchini;
- skutečnost, že faktura ze dne 9. března 1999 z restaurace, kde se konala schůze vedoucích pracovníků, které se účastnil obchodní ředitel společnosti Lucchini, je vystavena jménem této společnosti a je účtována ve vyúčtování nákladů, které tento předseda zaslal společnosti Lucchini;
- vypracovávání měsíčních zpráv („Oblast 20“) týkajících se výztuží do betonu pod dohledem odpovědných pracovníků společnosti Lucchini;
- interní dokument společnosti Lucchini ze dne 28. února 2000 týkající se „domněnky o reorganizaci italského trhu s výztužemi do betonu“, který uvádí Lucchini mezi výrobcí výztuží do betonu;
- skutečnost, že jednou z osob, kterým byla určena různá sdělení nebo jedním z účastníků různých schůzek týkajících se výztuží do betonu, byl během období od listopadu 1997 do roku 2000 obchodní ředitel společnosti Lucchini;
- následující tvrzení, které bylo uvedeno dne 9. října 2000 na internetové stránce společnosti Lucchini v pododdílu „Výztuže do betonu“: „Siderpotenza, podnik skupiny Lucchini, který vyrábí výztuže do betonu“.

219 Žalobkyně zaprvé připomíná, že kontrola akcií rodinou Lucchini není dostatečný důkaz hospodářské jednotky mezi ní a společností SP. Tvrdí, že nikdy nevlastnila většinovou účast v SP a že akcionáři/akcie se v obou společnostech lišili.

220 Nejprve, jak to Komise uvedla v bodě 540 odůvodnění napadeného rozhodnutí, „zvláštností projednávané věci je, že během celé doby trvání protiprávního jednání neexistovala přímá kontrola akcií mezi společností Lucchini [...] a [novou] Siderpotenza [...], ale společná kontrola akcií obou společností ze strany rodiny Lucchini“.

- 221 Dále je třeba konstatovat, že žalobkyně nevyvrací kontrolu vykonávanou během tohoto období nad ní a společností Siderpotenza přímo nebo nepřímo fyzickými osobami náležejícími k rodině Lucchini a právníckými osobami patřícími rodině Lucchini (body 95 a 99 odůvodnění napadeného rozhodnutí), ale omezuje se na tvrzení, že její akcionáři a akcionáři společnosti Siderpotenza se neshodují. Navíc existence kontroly základního kapitálu obou společností fyzickými osobami náležejícími k rodině Lucchini a právníckými osobami patřícími rodině Lucchini je potvrzena dokumentem, který předložila sama žalobkyně.
- 222 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že takový důkaz nemůže navíc představovat existence překrývání personálu, protože takové překrývání je běžné ve všech skupinách společností a je jen přirozeným důsledkem příslušnosti ke stejné skupině společností.
- 223 Je třeba konstatovat, že Komise, která sama připomněla v bodě 540 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že pouhá skutečnost, že základní kapitál dvou samostatných obchodních společností je ve vlastnictví stejné osoby nebo stejné rodiny, není jako taková dostačující k prokázání, že tyto dvě společnosti jsou hospodářskou jednotkou, se právem domnívala, že existence takové hospodářské jednotky může vyplývat ze souhrnu skutečností.
- 224 Mezi tyto skutečnosti může patřit okolnost, že určité osoby převzaly odpovědnost jak v rámci společnosti SP, tak v rámci společnosti Lucchini. Z judikatury totiž vyplývá, že vykonávání klíčových funkcí v řídicích orgánech různých společností je skutečnost, kterou je třeba zohlednit při prokázání hospodářské jednoty uvedených společností (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, body 119 a 120). V projednávaném případě žalobkyně nezpochybňuje, že téže osoby zastávaly významné funkce v rámci její společnosti a společnosti SP a že tytéž osoby se účastnily schůzek v rámci kartelové dohody (body 538 až 540 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Okolnosti uvedené žalobkyní, že dotčené osoby zastávaly rovněž funkce v rámci jiných společností skupiny Lucchini a že je žalobkyně přímo nejmenovala, nemohou tento závěr vyvrátit.
- 225 Zatřetí okolnost, že Lucchini nevyráběla výztuže do betonu, je rovněž irelevantní, jelikož skutečnost, že právnícká osoba vyrábí sama zboží, které je předmětem kartelové dohody, není určující pro účely přičtení jednání představujících porušení článku 65 UO. Je totiž třeba, aby dotčená právnícká osoba vykonávala činnost ve smyslu článku 80 UO. I když žalobkyně nevyráběla přímo výztuže do betonu, protože tato činnost byla přenesena v rámci skupiny na novou Siderpotenza, je nesporné, že je uváděla na trh.
- 226 Začtvrté z dopisu zaslaného společností Lucchini Komisi dne 7. května 2002 vyplývá, že tato společnost nedávala žádné instrukce osobám, které pracovaly pro SP, týkající se činnosti této společnosti. Takové tvrzení je nicméně popřeno ustanoveními mandátní smlouvy uzavřené mezi žalobkyní a novou Siderpotenza, která stanoví, že posledně uvedená společnost se zavazuje zadávat zakázky v souladu s podmínkami stanovenými žalobkyní se zákazníky a dodavateli.
- 227 Zapáté žalobkyně tvrdí, že zmínka o fakturách a hrazení nákladů na jejím hlavičkovém papíru nepředstavuje důkaz hospodářské jednotky, protože tyto byly na konci každého roku přičteny jako všechny ostatní faktury různým referenčním společnostem v rámci skupiny. Takový argument musí být rovněž zamítnut. Kromě toho, že vyúčtování nákladů ze dne 31. března 1999 není zjevně pouhým přičtením nákladů na konci roku, takové vyúčtování, které se týká přičtení nákladů za schůzku účastníků kartelové dohody dne 9. března 1999 společnosti Lucchini (bod 261 druhá odrážka odůvodnění a bod 538 osmá odrážka odůvodnění napadeného rozhodnutí), prokazuje spolu s dalšími důkazy obdrženými Komisí účast společnosti Lucchini na řízení politiky uvádění výztuží do betonu na trh.

- 228 Zašesté žalobkyně uvádí, že mandátní smlouva ze dne 2. ledna 1998, uzavřená na jeden rok a mlčky obnovená spolu se souběžnou smlouvou o poskytování služeb na následující roky, není určující pro kvalifikaci žalobkyně a společnosti SP jako jediné hospodářské jednotky. Pokud jde o smlouvu o poskytování služeb, je třeba uvést, že skupina Lucchini poskytovala prostřednictvím společnosti Lucchini Servizi Srl téže služby dalším společnostem propojeným ve skupině, aniž se nicméně mělo za to, že tvořila jediný podnik s těmito společnostmi.
- 229 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že mandátní smlouva a smlouva o poskytování služeb byly podepsány dne 3. listopadu 1997 pro rok 1997 a písemně obnoveny dne 2. ledna 1998 na rok 1998. Je rovněž nesporné, že byly dále prodlužovány mlčky.
- 230 Dále ze znění těchto smluv vyplývá, že nová Siderpotenza byla pověřena pouze výrobou v technickém smyslu a neurčovala samostatně své chování na trhu. Podle čl. 2 odst. 4 mandátní smlouvy se tak nová Siderpotenza zavázala „žadavat své zakázky v souladu s podmínkami stanovenými mandatářem [Lucchini] se zákazníky a dodavateli (objem, ceny a platební lhůty)“. Tyto smlouvy tedy nemohou tvořit důkaz strukturální nezávislosti společnosti SP a žalobkyně, ale mohou naopak představovat důkazy hospodářské jednoty těchto dvou společností. Okolnost, že skupina Lucchini poskytovala prostřednictvím společnosti Lucchini Servizi téže služby dalším společnostem propojeným ve skupině, nemůže vyvrátit tento závěr. Argumentace žalobkyně v tomto ohledu tedy nemůže obstát.
- 231 V tomto ohledu tvrzení, podle kterého byla SP z pohledu výroby zcela samostatnou společností a měla vlastní organizaci, kterou Lucchini Siderurgica a žalobkyně využívaly jen k tomu, aby za úplaty získaly řadu administrativních služeb a služeb řízení a že SP využívala služeb Lucchini Siderurgica pro distribuci svých výrobků jen během počáteční fáze své činnosti, není věrohodné.
- 232 Zasedmé žalobkyně vznáší několik dalších okolností, které Komise nezohlednila v napadeném rozhodnutí.
- 233 Nejprve, skupina Lucchini byla rozdělena do výrobních odvětví, která se vyznačovala silnou autonomií. Nicméně toto tvrzení nemůže prokázat, že společnosti Lucchini a SP netvořily hospodářskou jednotku, a to zejména s ohledem na znění mandátní smlouvy uzavřené mezi těmito společnostmi. Dále byla žalobkyně prostřednictvím měsíčních zpráv v rámci skupiny informována o činnosti v odvětví výztuží do betonu.
- 234 Dále okolnost, že ochranná známka byla pro výztuže do betonu zapsaná jménem společnosti Siderpotenza a nikoliv Lucchini a že označovací kód uložený použitelnými právními předpisy odkazoval výlučně na Siderpotenza, nemůže prokázat neexistenci hospodářské jednotky mezi oběma společnostmi, ale naopak potvrzuje posouzení, že Siderpotenza byla pověřena pouze výrobou v technickém smyslu.
- 235 Konečně skutečnost, jak vyplývá z judikatury, že žalobkyně a SP byly v průběhu správních a soudních řízení zastoupeny rozdílnými poradci, kteří rozhodovali samostatně o jejich linii obhajoby, nemůže vyvrátit existenci hospodářské jednotky mezi těmito dvěma společnostmi (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 13. července 2011, ThyssenKrupp Liften Ascenseurs/Commission, T-144/07, T-147/07 až T-150/07 a T-154/07, Sb. rozh. s. II-5129, bod 98, a citovaná judikatura).
- 236 Zaosmé, jak správně zdůrazňuje Komise, chybějící skutečná samostatnost nové Siderpotenza ve vztahu ke společnosti Lucchini, jak v rámci, tak mimo skupinu, vyplývá rovněž z řady dalších skutečností uvedených ve spisu. Společnost Lucchini tak byla například považována za kontaktní místo pro vztahy mezi konkurenty v rámci kartelové dohody, kterému byly posílány pozvánky na protisoutěžní schůzky, jakož i korespondence týkající se kartelových dohod (viz zejména body 217, 220 a 221 až 226, 228 a 229, 232 a 233, 241 a 242, 258, 261 a 262, 271, 277, 289, 299 a 304 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dále na seznamu členů sdružení Federacciai z roku 2000 mají společnosti Lucchini a nová Siderpotenza totožnou adresu a totožná telefonní a faxová čísla. V tomto ohledu žalobkyně

v replice tvrdí, ač své tvrzení nepodpořila, že tento závěr je popřen „dalšími dokumenty vyňatými ze dvou CD-ROM připojených k oznámení námitek [...], z nichž jedna kopie je obsažena v přílohách C.7, C.15 až C.34 [...], jejichž obsah je podrobněji popsán v tabulce 3 přílohy C.3“. Je třeba nicméně konstatovat, že přílohy uvedené žalobkyní, jakož i výše uvedená vyjádření, byla prohlášena za nepřípustná (viz body 66 až 68 výše).

237 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba čtvrtý žalobní důvod zamítnout.

3. K návrhovým žádáním směřujícím ke snížení výše pokuty

Úvodní poznámky

238 Je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že Komise požívá široké posuzovací pravomoci v metodě výpočtu pokut. Tato metoda, popsaná v pokynech z roku 1998, obsahuje různé proměnné umožňující Komisi vykonávat posuzovací pravomoc v souladu s ustanoveními čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 (v tomto smyslu viz rozsudek Papierfabrik August Koehler a další v. Komise, bod 164 výše, bod 112 a citovaná judikatura).

239 Závažnost porušení unijního práva hospodářské soutěže musí být stanovena v závislosti na mnoha skutečnostech, jako jsou zejména zvláštní okolnosti věci, její kontext a odrazující účinek pokut, a to bez sestavení závazného nebo taxativního výčtu kritérií, ke kterým musí být povinně přihlédnuto (rozsudky Soudního dvora ze dne 19. března 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, C-510/06 P, Sb. rozh. s. I-1843, bod 72, a Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 164 výše, bod 54).

240 Jak bylo uvedeno v bodě 33 výše, Komise v projednávaném případě stanovila výši pokut použitím metody definované v pokynech z roku 1998.

241 Pokyny z roku 1998 sice nemohou být kvalifikovány jako právní pravidlo, které správa musí v každém případě dodržovat, představují však orientační pravidlo chování, podle něhož má být v praxi postupováno a od něhož se správa může v konkrétním případě odchýlit, pouze uvede-li důvody, které jsou slučitelné se zásadou rovného zacházení (viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 224 výše, bod 209 a citovaná judikatura; rozsudek Tribunálu ze dne 8. října 2008, Carbone Lorraine v. Komise, T-73/04, Sb. rozh. s. II-2661, bod 70).

242 Komise se tím, že taková pravidla chování přijala a prostřednictvím jejich zveřejněním oznámila, že je napříště bude používat na případy jimi dotčené, omezuje při výkonu své posuzovací pravomoci a nemůže se od těchto pravidel odchýlit bez případné sankce z důvodu porušení obecných právních zásad, jako je zásada rovného zacházení nebo ochrana legitimního očekávání (viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 224 výše, bod 211 a citovaná judikatura, a rozsudek Carbone-Lorraine v. Komise, bod 241 výše, bod 71).

243 Mimoto pokyny z roku 1998 obecným a abstraktním způsobem stanoví metodu, kterou si Komise uložila za účelem stanovení výše pokut, a zajišťují tedy právní jistotu podniků (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 224 výše, body 211 a 213).

244 V souladu s pokyny z roku 1998 vychází metoda použitelná na výši pokuty ze stanovení základní částky, jež bude zvýšena s ohledem na přitěžující okolnosti, nebo snížena s ohledem na polehčující okolnosti.

245 Bod 1 pokynů z roku 1998 uvádí, že základní částka pokuty se stanoví podle závažnosti a délky protiprávního jednání.

246 Pokud jde o posouzení závažnosti protiprávního jednání, pokyny z roku 1998 v bodě 1 A v prvním a druhém pododstavci uvádí následující:

„Při hodnocení závažnosti protiprávního jednání je třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu. Protiprávní jednání se tak zařadí do jedné ze tří kategorií: méně závažná protiprávní jednání, závažná protiprávní jednání a velmi závažná protiprávní jednání.“

247 Z pokynů z roku 1998 vyplývá, že méně závažná protiprávní jednání mohou být například „obchodní omezení, obvykle vertikální povahy, avšak s omezeným dopadem na trh, jež ovlivňují pouze podstatnou, avšak relativně omezenou část trhu Společenství“ (bod 1 A druhý pododstavec první odrážka pokynů z roku 1998). Pokud se jedná o závažná protiprávní jednání, Komise upřesňuje, že „jimi budou častěji horizontální nebo vertikální omezení stejného typu jako [méně závažná protiprávní jednání], avšak přísněji uplatňovaná, s širším dopadem na trh a s účinky v rozsáhlých oblastech společného trhu“. Rovněž uvádí, že by se přitom mohlo též „jednat o zneužití dominantního postavení“ (bod 1 A druhý pododstavec druhá odrážka pokynů z roku 1998). Pokud jde o velmi závažná protiprávní jednání, Komise uvádí, že těmi jsou „obecně horizontální omezení jako ‚cenové kartely‘ a kvóty podílů na trhu nebo jiné praktiky, které ohrožují řádné fungování vnitřního trhu, jako je rozdělování vnitrostátních trhů nebo jasné zneužívání dominantního postavení podniky majícími praktický monopol“ (bod 1 A druhý pododstavec třetí odrážka pokynů z roku 1998).

248 Komise rovněž zaprvé upřesňuje, že u každé z těchto kategorií, a zejména u kategorií závažných a velmi závažných protiprávních jednání, navrhovaný rozsah pokut umožní, aby se na podniky použilo diferencované zacházení podle povahy protiprávního jednání, kterého se dopustily, a zadruhé, že je rovněž nezbytné brát v úvahu, zda původci protiprávních jednání skutečně měli hospodářskou možnost způsobit významnou škodu jiným hospodářským subjektům, zejména pak spotřebitelům, a určit výši pokuty na úrovni, která zajistí její dostatečně odrazující účinek (bod 1 A, třetí a čtvrtý pododstavec pokynů z roku 1998).

249 Podle pokynů z roku 1998 se za „velmi závažná“ protiprávní jednání předpokládá výchozí částka pokuty nad 20 milionů euro; za „závažná“ protiprávní jednání se tato částka může pohybovat mezi 1 až 20 miliony eur, konečně za „málo závažná“ protiprávní jednání se předpokládaná výchozí částka pokut nachází mezi 1 000 a jedním milionem euro (bod 1 A druhý pododstavec třetí a čtvrtý odrážka pokynů z roku 1998).

250 Pokud jde o dobu trvání protiprávního jednání, podle bodu 1 B pokynů z roku 1998 je třeba rozlišovat mezi těmito skutečnostmi:

- krátkodobá protiprávní jednání (obecně kratší než jeden rok), pro která není stanoveno žádné zvýšení částky;
- střednědobá protiprávní jednání (obecně jeden až pět roků), pro která částka určená podle závažnosti protiprávního jednání může být zvýšena až o 50 %;
- dlouhodobá protiprávní jednání (obecně déle než pět roků), pro která částka určená podle závažnosti protiprávního jednání se zvyšuje o 10 % za rok.

251 V tomto ohledu, jak Soudní dvůr připomněl v rozsudcích ze dne 8. prosince 2011, KME Germany a další v. Komise (C-389/10 P, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 129), a KME a další v. Komise (C-272/09 P, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 102), unijní soud má provést přezkum legality, který mu přísluší, na základě informací, které žalobkyně předložila na podporu uplatněných žalobních důvodů. Při provádění tohoto přezkumu se soud nemůže opírat o prostor

Komise pro uvážení, pokud jde o volbu zohledněných skutečností při uplatňování kritérií uvedených v pokynech, ani pokud jde o posouzení těchto skutečností, a z tohoto důvodu upustit od důkladného přezkumu právního i skutkového stavu.

252 Tento žalobní důvod je třeba zkoumat ve světle předcházejících úvah.

K námitce nepřípustnosti vznesené Komisí

253 Je třeba úvodem rozhodnout o námitce nepřípustnosti vznesené Komisí, podle které žalobkyně v replice rozšířila dosah svého pátého žalobního důvodu, když formulovala nové výtky, týkající se nepřiměřenosti výše pokuty uložené s ohledem na chování SP a společností, které byly jejími předchůdci, a nesprávného použití zvýšení o 200 % pro odrazující účinky. Podle Komise jsou tyto výtky nepřipustné na základě čl. 48 odst. 2 jednacího řádu.

254 Je třeba uvést, že žalobkyně v žalobě uvedla čtyři části na podporu svého pátého žalobního důvodu, a sice neuložení symbolické pokuty, nesprávné posouzení závažnosti protiprávního jednání, nesprávné použití zvýšení o 105 % z důvodu doby trvání protiprávního jednání a konečně nezohlednění některých polehčujících okolností. Žalobkyně naopak nevznesla výtku vycházející specificky z porušení zásady proporcionality, takové porušení bylo vzneseno pouze mimochodem jen v replice.

255 Zprvce nepřiměřenost výše pokuty uložené s ohledem na chování společnosti SP a společností, které byly jejími předchůdci, nemůže být považována za rozšíření žalobního důvodu, které s ním úzce souvisí. I když žalobkyně v žalobě zdůraznila, že „pokud jde o Siderpotenza, nyní SP SpA v likvidaci, nepoužívání dohodnutých cen a zastavení výroby, o kterých se rozhodlo během schůzek, neposoudila Komise při určení závažnosti protiprávního jednání přiměřeně“, ale taková výtka se týká jen kvalifikace protiprávního jednání jako „velmi závažného“ a nikoliv údajné nepřiměřenosti a nespravedlnosti výše pokuty „s ohledem na chování“ a „pasivní a zanedbatelnou“ úlohu společnosti SP, uvedené v replice. Tato výtka je tedy nepřipustná. V každém případě argumentace žalobkyně ohledně chování společnosti SP není uvedena ve znění repliky, ale v zásadě v tabulce připojené k replice a ve 147 přílohách, které byly prohlášeny za nepřipustné (viz body 66, 68 a 69 výše).

256 Zadruhé je třeba konstatovat, že údajné nesprávné použití zvýšení o 200 % pro odrazující účely nebylo vzneseno v žalobě a nemůže být považováno za rozšíření žalobního důvodu v ní uvedeného, a které s ním úzce souvisí. Tato výtka je tudíž rovněž nepřipustná.

K nesprávnému posouzení závažnosti protiprávního jednání, nedostatku odůvodnění a nedostatku důkazů

257 Žalobkyně uvádí, že Komise při posouzení závažnosti protiprávního jednání použila pokyny z roku 1998 nesprávně. Tvrdí rovněž, že napadené rozhodnutí je v tomto ohledu stíženo závažným nedostatkem odůvodnění a nedostatkem důkazů.

258 Zprvce, pokud jde o údajné porušení povinnosti uvést odůvodnění ohledně výpočtu výše pokut, je třeba připomenout, že pokyny z roku 1998 obsahují orientační pravidla o prvcích posouzení, které Komise musí vzít v úvahu za účelem vymezení závažnosti a doby trvání protiprávního jednání. Za těchto podmínek jsou podstatné formální náležitosti, které povinnost odůvodnění představuje, splněny, jestliže Komise ve svém rozhodnutí uvádí prvky posouzení, které musela vzít v úvahu v rámci použití jejích pokynů a které jí umožnily vymezit závažnost a dobu trvání protiprávního jednání pro účely výpočtu výše pokuty (rozsudek Tribunálu ze dne 9. července 2003, Cheil Jedang v. Komise, T-220/00, Recueil, s. II-2473, body 217 a 218).

- 259 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že Komise splnila tento požadavek. Uvedla totiž v bodech 582 až 605 odůvodnění napadeného rozhodnutí skutečnosti, ze kterých vycházela, aby kartelovou dohodu kvalifikovala jako „velmi závažnou“.
- 260 Zadruhé, pokud jde o opodstatněnost posouzení Komise kvalifikace protiprávního jednání jako „velmi závažného“, žalobkyně zaprvé tvrdí, že Komise nezohlednila při určení závažnosti protiprávnosti jednání, a v důsledku toho výše pokuty skutečný dopad jednání účastníků kartelové dohody a zejména společnosti SP. Podle žalobkyně musí Komise v případě kartelové dohody o cenách konstatovat, že dohoda skutečně dotčeným podnikům umožnila dosáhnout vyšší cenové úrovně, než jaká by existovala bez působení kartelu. V projednávaném případě nebyla Komise schopna poskytnout důkaz takového účinku, ale omezila se naopak na kvalifikaci kartelové dohody jako „velmi závažné“ z důvodu jejího cíle. Žalobkyně rovněž uvádí, že dopad kartelové dohody byl omezený, což vyplývalo ze skutečného vývoje cen na trhu během referenčního období, a vycházelo ze studie předložené určitými podniky a z prohlášení národního sdružení podniků zpracování železa, které nasvědčuje chybějícímu dopadu kartelové dohody.
- 261 Nejprve je třeba zamítnout argument žalobkyně, podle kterého měla Komise pro účely určení závažnosti protiprávního jednání zohlednit zejména chování společnosti SP, která nepoužívala dohodnuté ceny. Jak vyplývá z ustálené judikatury, skutečné chování určitého podniku tak, jak ho sám tento podnik popisuje, je pro účely hodnocení dopadu kartelové dohody na trh nerozhodné, jelikož lze přihlížet pouze k účinkům protiprávního jednání jako celku (rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Participazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 152; rozsudky Tribunálu ze dne 9. července 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, T-224/00, Recueil, s. II-2597 bod 167; ze dne 28. dubna 2010, Gütermann a Zwicky v. Komise, T-456/05 a T-457/05, Sb. rozh. s. II-1443, bod 133, a KME Germany a další v. Komise, bod 251 výše, bod 72).
- 262 Zohlednění protiprávního chování žalobkyně Komisi musí být učiněno za účelem posouzení její individuální situace, ale nemůže mít jakýkoli dopad na zařazení protiprávního jednání do kategorie „velmi závažných“ protiprávních jednání (v tomto smyslu viz rozsudek Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 261 výše, bod 134). Stejně tak argument žalobkyně, podle kterého SP a společnosti, které byly jejími předchůdci, nemohly provádět kartelovou dohodu, a zejména ceny stanovené „jako základ při vývozu z Brescie“, protože byly činné téměř výlučně „na Jihu“, je irelevantní v rámci kvalifikace protiprávního jednání jako „velmi závažného“.
- 263 Dále je třeba připomenout, že je-li dopad protiprávního jednání prvkem, který musí být zohledněn při posuzování závažnosti uvedeného protiprávního jednání, jedná se jen o jedno z kritérií, přičemž dalšími jsou povaha protiprávního jednání a velikost zeměpisného trhu. Z bodu 1 A prvního pododstavce pokynů z roku 1998 rovněž vyplývá, že tento dopad je třeba brát v úvahu pouze tehdy, je-li je měřitelný (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. července 2009, Archer Daniels Midland v. Komise, C-511/06 P, Sb. rozh. s. I-5843, bod 125, jakož i Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 164 výše, bod 74).
- 264 Pokud jde o horizontální kartelové dohody týkající se cen nebo rozdělování trhů, z pokynů z roku 1998 také vyplývá, že tyto kartelové dohody mohou být kvalifikovány jako velmi závažná protiprávní jednání pouze na základě jejich vlastní povahy, aniž by Komise byla povinna prokazovat skutečný dopad protiprávního jednání na trh. V tomto případě skutečný dopad protiprávního jednání představuje pouze jednu z řady skutečností, která, je-li měřitelná, může Komisi umožnit zvýšit výchozí částku pokuty nad rámec minimální předpokládané částky ve výši 20 milionů eur (rozsudek Prym a Prym Consumer v. Komise, bod 164 výše, bod 75).
- 265 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že ze systému sankcí za porušení unijních pravidel hospodářské soutěže, tak jak byl zaveden nařízením č. 1/2003 a vyložen judikaturou, vyplývá, že kartelové dohody zasluhují již z důvodu své povahy ukládání nejprísnějších pokut. Jejich případný skutečný dopad na trh, zejména otázka, nakolik omezení hospodářské soutěže vedlo k vyšší ceně na trhu, než jaká by

převládala, kdyby ke kartelu nedošlo, není rozhodujícím kritériem pro určení úrovně pokut. Dlužno dodat, že z pokynů z roku 1998 vyplývá, že dohody či jednání ve vzájemné shodě, jejichž předmětem je tak jako v projednávané věci zejména stanovení cen, mohou být kvalifikovány jako „velmi závažné“ již na základě své povahy, aniž by bylo nutné takové chování charakterizovat zvlášť pomocí dopadu či zeměpisného rozsahu. Tento závěr potvrzuje skutečnost, že zatímco v popisu „závažných“ protiprávních jednání se výslovně hovoří o dopadu na trh a o účincích v rozsáhlých oblastech společného trhu, v popisu „velmi závažných“ protiprávních jednání naopak není zmínka o žádném požadavku ohledně skutečného dopadu na trh či vzniku účinků v určité zeměpisné oblasti (viz rozsudek Tribunálu ze dne 6. května 2009, KME Germany a další v. Komise, T-127/04, Sb. rozh. s. II-1167, body 65 a 66, a citovaná judikatura).

266 V projednávaném případě bylo předmětem kartelové dohody stanovení cen prováděné různými způsoby, zejména za využití omezení nebo kontroly výroby či prodeje, a mohla být tedy kvalifikována jako velmi závažné protiprávní jednání, aniž by Komise byla povinna prokázat skutečný dopad této dohody na trh. Kromě toho s ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 265 výše, žalobkyně nemůže tvrdit, že Komise měla v projednávaném případě konstatovat, že kartelová dohoda skutečně umožnila dotyčným podnikům dosáhnout vyšší úrovně cen, než které by bylo dosaženo bez kartelové dohody.

267 V každém případě, pokud jde o údajný omezený dopad protiprávního jednání, který „zjevně“ vyplývá „ze skutečného vývoje cen na trhu během referenčního období“, které se během dotyčného období snížily, jak to vyplývá z tabulek přiložených k napadenému rozhodnutí, je třeba zaprvé uvést, že žalobkyně nepodporuje svůj argument, například tím, že by vycházela z konkrétních údajů uvedených v těchto tabulkách. Přitom Komise uvedla v bodech 513 a 514 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že kromě toho, že celkový skutečný vývoj cen nemohl být jednoznačně rekonstruován, domnívala se, že i kdyby měla být významná snížení základní ceny zvažována v reálných hodnotách, ceny navýšení se zvýšily přinejmenším o 40 % v reálných hodnotách.

268 Zadruhé, pokud jde o její argument, podle kterého Komise měla k dispozici „řadu skutečností, které jednoznačně uváděly, že předpokládaná kartelová dohoda neměla žádný dopad nejen na obchod mezi členskými státy, ale ani na relevantní trh“, je třeba uvést, že závěry studie Lear (Laboratorio di Economia, Antitrust, Regolamentazione), nazvané „Průmysl výztuží do betonu ve formě svítků v Itálii v letech 1989 až 2000“, kterou si objednaly podniky Alfa, Feralpi, IRO, SP a Valsabbia a na kterou odkazuje žalobkyně, přičemž tato studie nebyla přiložena k této žalobě, vyvrátila Komise v bodech 42, 50 až 56, 62, 513, 521 a 585 odůvodnění napadeného rozhodnutí, když uvedla, že se nezdá, že by údaje podporovaly tvrzení studie Lear o celkovém snížení cen o 32 % v reálných hodnotách (viz rovněž bod 267 výše). Kromě toho Komise v bodě 490 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyvrátila argument, podle kterého nemělo zvýšení příplatku vliv, jelikož bylo neutralizováno snížením základní ceny, protože celková cena výztuží do betonu se skládala ze základní ceny a ceny navýšení a mělo se za to, že na tuto posledně uvedenou cenu se nevztahuje hospodářská soutěž a nebyla předmětem jednání, takže zvýšení ceny navýšení se projevilo snížením proměnlivosti celkových cen, a tedy snížením míry nejistoty této ceny. Přitom žalobkyně nepředkládá žádnou skutečnost, která by zpochybňovala tato zjištění.

269 Kromě toho, pokud jde o prohlášení vnitrostátního sdružení podniků zpracování železa, podle kterého nebyla na dotčeném trhu zaznamenána existence kartelových dohod omezujících hospodářskou soutěž, stačí konstatovat, že neprokazuje chybějící dopad protiprávního jednání na trh.

270 S ohledem na výše uvedené úvahy je irelevantní tvrzení žalobkyně, podle kterého se Komise omezila na tvrzení, že dohoda byla prováděna, aby z něj vyvodila existenci skutečného dopadu na trh. Toto tvrzení je v každém případě neopodstatněné, jelikož Komise v bodech 512 až 524 konstatovala odůvodnění napadeného rozhodnutí, že kartelová dohoda ovlivnila v Itálii v dotčeném období ceny prodeje výztuží do betonu a zejména rozměrových navýšení.

- 271 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že Komise nezohlednila okolnost, podle které se kartelová dohoda omezovala jen na italské území, a že dotčené podniky nevlastnily stálé podíly na trhu a v každém případě měly před rokem 1996 menší podíly než 50 %.
- 272 Takový argument vychází z nesprávného předpokladu, protože jak vyplývá z bodu 592 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise měla za to, že omezení účinků kartelové dohody pouze na italský trh neumožňuje snížit závažnost protiprávního jednání z „velmi závažného“ na „závažné“, protože je třeba zohlednit význam italské výroby. Komise nicméně výslovně zohlednila v bodě 599 odůvodnění napadeného rozhodnutí při stanovení výchozí částky pokuty skutečnost, že kartelová dohoda se týkala vnitrostátního trhu, který v rozhodné době z hlediska skutkových okolností podléhal zvláštní právní úpravě Smlouvy ESUO a na kterém dotčené podniky vlastnily v počátcích protiprávního jednání omezené podíly.
- 273 V tomto ohledu je třeba v každém případě připomenout, že z judikatury vyplývá, že rozsah zeměpisného trhu představuje pouze jedno ze tří kritérií relevantních podle pokynů z roku 1998 pro účely celkového posouzení závažnosti protiprávního jednání. Mezi těmito na sobě závislými kritérii hraje povaha protiprávního jednání prvořadou roli. Naproti tomu rozsah zeměpisného trhu není samostatným kritériem v tom smyslu, že by pouze protiprávní jednání týkající se většiny členských států mohla být kvalifikována jako „velmi závažná“. Smlouva o ES, nařízení č. 1/2003, pokyny z roku 1998 ani judikatura neumožňují mít za to, že pouze zeměpisně velmi rozsáhlá omezení mohou být takto kvalifikována (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, bod 311 a citovaná judikatura). Z toho vyplývá, že Komise měla právem za to, že omezení účinků kartelové dohody pouze na italský trh neodůvodňuje kvalifikovat dotčené protiprávní jednání jako „závažné“.
- 274 Zatřetí žalobkyně uvádí, že při určení závažnosti protiprávního jednání Komise zřejmě nezohlednila právní a hospodářský kontext dotčeného jednání. V letech 1990 až 2000 byla na italském trhu s výztuží do betonu ve formě svitků závažná hospodářská krize, která sebou nesla snížení poptávky a stabilitu nabídky, odchod řady podniků z trhu, nestabilitu tržních podílů podniků zapojených do výroby a snížení cen.
- 275 Takový argument se rovněž opírá o nesprávný předpoklad a musí být zamítnut.
- 276 Komise nejprve uvedla v bodě 64 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že zná hospodářský kontext odvětví oceli v Unii a výztuží do betonu obzvláště. V bodě 68 odůvodnění napadeného rozhodnutí měla Komise, pokud jde o podmínky zjevné krize v odvětví oceli, rovněž za to, aniž by jí žalobkyně protirečila, že výztuže do betonu, které již od 1. ledna 1986 nespádaly do působnosti systému kvót, byly vyloučeny z „režimu dohledu“ z důvodu skutečnosti, že výztuže do betonu byly z více než 80 % vyráběny malými podniky s nízkými náklady, které obvykle nezaznamenávaly obtíže.
- 277 Dále je třeba mít za to, že Komise právem uvedla v bodech 74 a 596 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že po skončení období zjevné krize nemohly subjekty v ocelářském odvětví rozumně ignorovat důsledky jednání omezujících hospodářskou soutěž, která zavedly, přičemž připomněla, že některá sdělení Federacciai obsahovala zmínku „po přečtení zničit“, což neponechává pochybnosti o jejich protiprávní povaze.
- 278 Konečně již bylo uvedeno v bodě 272 výše, že Komise uvedla, že při stanovení výchozí částky pokuty zohlednila skutečnost, že kartelová dohoda se týkala vnitrostátního trhu, který v rozhodné době z hlediska skutkových okolností podléhal zvláštní právní úpravě Smlouvy ESUO. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že Komise stanovila výchozí částku pokuty uloženou žalobkyni na 3,5 milionu eur, což je méně než pětina minimální prahové hodnoty 20 milionů eur, která je obvykle stanovená pokyny

z roku 1998 za tento druh velmi závažného protiprávního jednání (viz bod 1 A, druhý pododstavec třetí odrážka pokynů z roku 1998). Žalobkyně tedy nemůže tvrdit, že Komise nezohlednila právní a hospodářský kontext jednání dotčeného v této věci.

279 Z toho vyplývá, že Komise měla právem za to, že údajná vážná hospodářská krize v italském odvětví výztuží do betonu neodůvodňuje kvalifikovat protiprávní jednání jako „závažné“.

280 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že tato část pátého žalobního důvodu musí být zamítnuta.

K nesprávnému použití zvýšení o 105 % z důvodu doby trvání protiprávního jednání

281 Žalobkyně uvádí, že Komise nesprávně zvýšila částku její pokuty o 105 % z důvodu doby trvání protiprávního jednání.

282 Zprvce žalobkyně tvrdí, že se Komise dopustila pochybení tím, že v bodě 607 odůvodnění napadeného rozhodnutí tvrdila, že protiprávní jednání trvalo více než deset let a šest měsíců pro všechny podniky, s výjimkou Ferriere Nord, a tím, že v důsledku toho použila zvýšení základní částky její pokuty o 105 %. Komise totiž nesprávně žalobkyni přičetla protiprávní jednání za období od 6. prosince 1989 do 5. března 1991, zatímco během tohoto období kontrolovala první Siderpotenza společnost Leali.

283 Z úvah uvedených v bodech 209 až 213 nicméně vyplývá, že Komise právem přičetla žalobkyni protiprávní jednání za období od 6. prosince 1989 do 5. března 1991.

284 V replice žalobkyně rovněž tvrdí, že Komise neprokázala, že SP nebo společnosti, které byly jejími předchůdci, jednaly v letech 1989 až 1991 jednání tak, že omezovaly hospodářskou soutěž.

285 I za předpokladu, že taková výtká, která nebyla formulována v žalobě, je přípustná, je třeba konstatovat, že není opodstatněná. Zprvce Komise prokázala, že SP byla adresátem sdělení sdružení Federacciai ze dne 6. prosince 1989 o cenách „rozměrových navýšení“ (body 126 a 560 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a že uvedená společnost změnila cenový sazebník v souladu s tím, co bylo stanoveno v tomto sdělení (body 127 a 560 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Zadruhé Komise konstatovala, že šest podniků, mezi nimi SP, změnilo několikrát a téměř totožným způsobem cenová navýšení dne 21. března a 2. dubna 1990, 1. a 20. srpna 1990, 17. ledna a 1. února 1991 a 1. června a 28. srpna 1991 (bod 128 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

286 V tomto ohledu je třeba připomenout, že dotčeným hospodářským subjektům přísluší, aby vyvrátily domněnku, podle které podniky, které jsou zapojeny do jednání ve vzájemné shodě, zohledňují při určování svého chování na trhu informace, které si vyměnily se svými soutěžiteli (rozsudky Soudního dvora Komise v. Anic Partecipazioni, bod 261 výše, bod 121, a ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise, C-199/92 P, Recueil, s. I-4287, bod 162). Bez jakéhokoliv důkazu v tomto smyslu nemůže obstát argument žalobkyně, který vychází z údajného neprokázání její účasti na kartelové dohodě v letech 1989 a 1990.

287 Zadruhé v replice žalobkyně rovněž tvrdila, že Komise neposkytla důkazy prokazující účast společnosti SP na dohodách o základních cenách a cenách rozměrových navýšení.

288 Taková výtká, i kdyby byla rovněž přípustná, když nebyla formulována v žalobě, nemůže být přijata, jelikož žalobkyně nevznesla žádnou skutečnost k vyvrácení úvah, ze kterých Komise v bodech 220, 233, 240, 241, 245 až 267 a 562 odůvodnění napadeného rozhodnutí vycházela při prokázání uvedené účasti.

- 289 Zatřetí žalobkyně v bodě 606 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že Komise uznala, že přerušila účast na složce kartelové dohody týkající se omezení nebo kontroly výroby a prodeje během období od 9. června do 30. listopadu 1998. Z toho vyplývá, že se Komise dopustila pochybení tím, že jí vytýkala nepřerušenou účast na kartelové dohodě a tím, že použila na výchozí částku její pokuty koeficient podobný koeficientům dalších společností. V tomto ohledu skutečnost, že dotčené protiprávní jednání mělo podle názoru Komise povahu jediného a trvalého protiprávního jednání, neumožňuje odůvodnit porušení zásad rovného zacházení a právní jistoty.
- 290 Úvodem je třeba uvést, že v napadeném rozhodnutí Komise dospěla k závěru, že konstatované machinace představují jediné protiprávní jednání, které se projevilo prostřednictvím trvalého chování tvořeného jak dohodami, tak jednáními ve vzájemné shodě, která sledovala všechna stejný cíl, a sice zvýšení cen výztuží do betonu (body 436, 437, 442, 444, 458, 462, 507, 508 a 510 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 291 Pokud jde o žalobkyni, Komise tvrdila, že její účast na kartelové dohodě nepochybně trvala přinejmenším od 6. prosince 1989 do 27. června 2000. Upřesnila nicméně, že od 9. června do 30. listopadu 1998 Lucchini-SP přerušila účast na složce kartelové dohody týkající se omezení nebo kontroly výroby či prodeje (body 560 až 562 a 606 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 292 Pokud jde o argumenty žalobkyně týkající se doby trvání protiprávního jednání, která je jí vytýkána, je zaprvé třeba uvést, že žalobkyně formálně nezpochybňuje kvalifikaci kartelové dohody jako jediného a trvajících protiprávního jednání.
- 293 Zadruhé je třeba připomenout, že podnik, který se účastnil jediného a komplexního protiprávního jednání chováním, které je mu vlastní a spadá pod pojem dohoda nebo jednání ve vzájemné shodě s cílem narušujícím hospodářskou soutěž ve smyslu článku 65 UO a jehož účelem je přispět k uskutečňování protiprávního jednání celkově, může být rovněž odpovědný za chování ostatních podniků v rámci téhož protiprávního jednání po celou dobu své účasti na uvedeném protiprávním jednání, je-li prokázáno, že daný podnik o protiprávním jednání ostatních účastníků věděl nebo jej mohl rozumně předvídat a byl připraven přijmout z toho plynoucí riziko (rozsudky Soudního dvora Komise v. Anic Partecipazioni, bod 261 výše, bod 203 a ze dne 6. prosince 2012, Komise v. Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 42; rozsudky Tribunálu ze dne 20. března 2002, Brugg Rohrsysteme v. Komise, T-15/99, Recueil, s. II-1613, bod 73 a Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 261 výše, bod 50).
- 294 Z toho vyplývá, že skutečnost, že se podnik neúčastnil všech prvků zakládajících kartelovou dohodu nebo že hrál menší roli v aspektech, kterých se účastnil, není relevantní pro prokázání existence protiprávního jednání. Pokud se prokáže, že podnik věděl o protiprávním chování ostatních účastníků, nebo je mohl rozumně předpokládat a byl připraven nést související riziko, je rovněž odpovědný, a to za celé období jeho účasti na protiprávním jednání, za chování jiných podniků v rámci stejného protiprávního jednání (rozsudky Aalborg Portland a další v. Komise, bod 165 výše, bod 328, a Gütermann a Zwicky v. Komise, bod 261 výše, bod 156).
- 295 Neúčast žalobkyně na složce kartelové dohody týkající se omezení nebo kontroly výroby či prodeje od 9. června do 30. listopadu 1998 proto nemůže mít vliv na posouzení doby trvání protiprávního jednání konstatované vzhledem k ní. Žalobkyně tedy nemůže uvádět, že Komise v tomto ohledu porušila zásady rovného zacházení a právní jistoty.
- 296 Pokud jde naopak o hodnocení osobní odpovědnosti žalobkyně, je třeba připomenout, že přestože skutečnost, že se podnik neúčastnil všech prvků zakládajících kartelovou dohodu, nebo že hrál menší roli v aspektech, kterých se účastnil, není relevantní pro prokázání existence protiprávního jednání, musí být taková skutečnost zohledněna při posouzení závažnosti protiprávního jednání a popřípadě vymezení pokuty (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Anic Partecipazioni, bod 261 výše, bod 90, a rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 165 výše, bod 292).

297 V projednávaném případě se žalobkyně neúčastnila na složce kartelové dohody týkající se omezení nebo kontroly výroby či prodeje od 9. června do 30. listopadu 1998.

298 V bodě 613 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise nicméně vysvětlila, že tato krátkodobá neexistence přímé účasti na jedné ze složek kartelové dohody neodůvodňuje snížení pokuty. Nejprve zejména vysvětlila, že omezení nebo kontrola výroby či prodeje měla jako jediný cíl stanovení vyšší základní ceny, jak potvrzují interní dokumenty a tvrzení společnosti Lucchini-SP (body 207, 228 a 445 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise dále doplnila, že dotčené protiprávní jednání nebylo méně závažné, protože se jedna či druhá z osob, kterým bylo určeno napadené rozhodnutí, krátkodobě neúčastnila jedné z jeho složek. Konečně připomněla, že neúčast společnosti Lucchini se týkala pouze jedné nebo maximálně dvou věcí z toho, co bylo dříve definováno jako návrhy poradenské společnosti K. z dubna a července 1998.

299 Je třeba mít za to, že toto zjištění Komise není stíženo žádným nesprávným právním posouzením.

300 Je třeba uvést, že žalobkyně neposkytla žádný důkaz ke zpochybnění důvodů, které Komisí uvedla v bodě 613 odůvodnění napadeného rozhodnutí, aby jí nepřiznala polehčující okolnosti z důvodu krátkodobé neexistence její přímé účasti na složce kartelové dohody, která se týkala omezení nebo kontroly výroby či prodeje od 9. června do 30. listopadu 1998.

301 Je třeba rovněž zdůraznit, že žalobkyně nepochybně zjištění Komise, podle kterých zaprvé z interního dokumentu společnosti Lucchini-SP z dubna 1998 vyplývá, že „dohoda mezi výrobci mě[la] schválit zvýšení ceny o přibližně 15–20 ITL v průběhu května“ a že „jelikož poptávka nebyl obzvláště vysoká, musela se tato snaha podpořit snížením výroby všech výrobců, ohodnoceného na přibližně 20 % jejich příslušné měsíční výroby“ (body 228 a 453 odůvodnění napadeného rozhodnutí), zadruhé žalobkyně projevila v období, které následovalo bezprostředně po provedení kontroly poradenskou společností K., určitou důvěru ve skutečnost, že situace povede k tomu, že výrobci dosáhnout zamýšlených zvýšení prodejních cen (bod 235 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a zatřetí skutečnost, ověřitelná a zdokumentovaná, že i podniky, které se neúčastnily systému snížení výroby uskutečňovaného prostřednictvím kontroly ze stany poradenské společnosti K., ale fungovaly v harmonii s tímto systémem, věděly o tomto systému, jakož i o jeho užitečnosti pro zvýšení cen výztuží do betonu ve vzájemné shodě (bod 453 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

302 Z toho plyne, že tato část pátého žalobního důvodu musí být rovněž zamítnuta.

K nezohlednění dalších polehčujících okolností

303 Žalobkyně uvádí, že výše pokuty musí být snížena z důvodu existence polehčujících okolností, které měla Komise zohlednit v souladu s bodem 3 pokynů z roku 1998.

304 Zaprvé žalobkyně skutečně spolupracovala během celého správního řízení, které se vyznačovalo řadou pochybení ze strany Komise a opakovanými žádostmi o informace, na které žalobkyně vždy odpovídala ve stanovených lhůtách.

305 V tomto ohledu je zaprvé třeba uvést, že pokyny z roku 1998 v rozsahu, v němž stanoví zohlednění skutečné spolupráce podniku při řízení jako polehčující okolnost, odkazují na případ, kdy spolupráce jde „nad rámec působnosti [sdělení o spolupráci z roku 1996]“ (bod 3 šestá odrážka pokynů z roku 1998). Přitom nelze zpochybnit, že tato věc spadá do působnosti sdělení o spolupráci z roku 1996, které stanoví v bodě 1A prvním pododstavci případ tajných kartelových dohod, jejichž předmětem je určování cen, výrobních nebo prodejních kvót, rozdělení trhů nebo zákaz dovozu či vývozu. Z toho vyplývá, že žalobkyně nemůže Komisi vytýkat, že nevzala v úvahu její údajnou spolupráci jako polehčující okolnost mimo právní rámec sdělení o spolupráci z roku 1996 (v tomto smyslu viz

rozsudek Tribunálu ze dne 20. března 2002, HFB a další v. Komise, T-9/99, Recueil, s. II-1487, body 609 a 610, potvrzen v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 224 výše, body 380 až 382).

- 306 Zadruhé unijní soud připomněl, že podle judikatury spolupráce při šetření, která nepřekročí rámec povinností podniku podle čl. 11 nařízení č. 17 nebo článku 18 nařízení č. 1/2003, neodůvodňuje snížení pokuty (v tomto smyslu viz rozsudky Tribunálu ze dne 14. května 1998, Weig v. Komise, T-317/94, Recueil, s. II-1235, bod 283, a ze dne 18. července 2005, Scandinavian Airlines System v. Komise, T-241/01, Sb. rozh. s. II-2917, bod 218).
- 307 Zadruhé neměla mít žalobkyně žádný prospěch ani zisk z kartelové dohody.
- 308 Tento argument nemůže obstát. Žalobkyně totiž nevznáší žádnou skutečnost, která by prokazovala údajný chybějící zisk z kartelové dohody, a omezuje se na uplatnění silného snížení výroby, významných finančních ztrát a citelného finančního tlaku v roce 2009, jakož i toho, že SP je v likvidaci.
- 309 V každém případě i za předpokladu, že by žalobkyně neměla prospěch z jednání, která jsou jí vytýkána, z judikatury vyplývá, že ačkoliv výše uložené pokuty musí být přiměřená době trvání protiprávního jednání a jiným skutečnostem, které mohou být zahrnuty do posouzení závažnosti protiprávního jednání, mezi něž náleží zisk, kterého dotýčný podnik mohl svými praktikami dosáhnout, nemůže skutečnost, že podnik protiprávním jednáním nedosáhl žádného zisku, představovat překážku uložení pokuty, jelikož jinak by pokuta ztratila odrazující povahu. Z toho vyplývá, že Komise není při stanovování výše pokut povinna zohlednit neexistenci zisku dosaženého dotčeným protiprávním jednáním. Kromě toho neexistence finanční výhody spojené s protiprávním jednáním nemůže být považována za polehčující okolnost (v tomto smyslu viz rozsudek Tribunálu ze dne 29. listopadu 2005, Heubach v. Komise, T 64/02, Recueil, s. II-5137, body 184 až 186, a citovaná judikatura). Stejně tak nemůže být Komise povinna při stanovení výše pokut zohlednit údajně nízkou provozní marži dosaženou dotčeným výrobním odvětvím (rozsudek Tribunálu ze dne 19. května 2010, Wieland-Werke a další v. Komise, T-11/05, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 227).
- 310 Zatřetí žalobkyně nebyla činná na trhu s výztužemi do betonu.
- 311 Tento argument nemůže obstát, protože v bodech 209 až 237 výše bylo prokázáno, že Komise měla právem za to, že žalobkyně a SP představovaly jedinou hospodářskou jednotku, které byla kromě vlastních jednání přičitatelná jednání právně zaniklých společností první Siderpotenza a Lucchini Siderurgica. Přitom je nesporné, že společnosti první a nová Siderpotenza, jakož i Lucchini Siderurgica vyráběly během doby trvání kartelové dohody výztuže do betonu a že žalobkyně byla na dotčeném trhu aktivní právě prostřednictvím uvedených podniků.
- 312 Začtvrté žalobkyně tvrdí, že i když byl podle pokynů z roku 1998 celkový obrat, který Komise zohlední, obrat za hospodářský rok předcházející roku přijetí napadeného rozhodnutí nebo za rok tomu bezprostředně předcházející, v projednávaném případě není odkaz na obrat za rok 2007 v souladu se zásadou právní jistoty ani s duchem politiky v oblasti hospodářské soutěže, protože tento obrat nelze přiřadit k období, během kterého k protiprávnímu jednání docházelo, a sice období let 1989–2000, a to z důvodu abnormálně dlouhého správního řízení zapříčiněného pochybeními Komise.
- 313 Tento argument je rovněž neopodstatněný, protože v projednávaném případě Komise zohlednila skutečnost, že již stanovila výši pokut, které chtěla podnikům uložit při přijetí rozhodnutí z roku 2002 (bod 580 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Navíc jak správně zdůrazňuje Komise, použití nejnovějšího obratu Lucchini-SP mělo dopady na určení násobícího činitele pro odrazující účely, jelikož Komise považovala za odůvodněné zvýšit základní částku pokuty o 200 % spíše než o 225 %,

protože poměr mezi obratem Lucchini-SP a obratem největších dalších podniků se snížil ze 1:3 v roce 2001 na 1:2 v roce 2008 (bod 605 odůvodnění napadeného rozhodnutí), takže celková částka pokuty uložené žalobkyni v napadeném rozhodnutí je nižší než pokuta stanovená rozhodnutím z roku 2002.

- 314 V každém případě je třeba poznamenat, že celkové finanční zdroje podniku mohou, zejména v důsledku převodů nebo spojování, značně kolísat, a to vzestupně i sestupně, v relativně krátké době, především v období od ukončení protiprávního jednání až do přijetí rozhodnutí ukládajícího pokutu. Z toho vyplývá, že aby bylo dosaženo náležitě odrazujícího cíle se současným dodržáním zásady proporcionality, musí být tyto zdroje posouzeny ke dni uložení pokuty (rozsudek Tribunálu ze dne 5. dubna 2006, Degussa v. Komise, T-279/02, Sb. rozh. s. II-897, bod 285).
- 315 Navíc pokud jde o dobu trvání správního řízení, je třeba konstatovat, že jelikož od prvních šetření Komise na základě článku 47 UO do přijetí rozhodnutí z roku 2002 uplynuly dva roky a další dva roky uplynuly mezi zrušením uvedeného rozhodnutí a přijetím napadeného rozhodnutí (viz body 17 až 23 výše), žalobkyně se nemůže platně dovolávat abnormální délky tohoto řízení.
- 316 Z toho vyplývá, že žalobkyně nemůže kritizovat zohlednění jejího obratu z roku, který předcházел přijetí napadeného rozhodnutí.
- 317 Z předcházejících úvah vyplývá, že tato část pátého žalobního důvodu musí být zamítnuta.

K nepoužití symbolické pokuty

- 318 Žalobkyně uvádí, že za okolností projednávaného případu jí měla Komise uložit symbolickou pokutu.
- 319 Zaprvé žalobkyně tvrdí, že dotčené protiprávního jednání se vyznačuje novostí, protože se jednalo o první případ, ve kterém je společnost, která nebyla zapojena do výroby zboží, které je předmětem kartelové dohody, sankcionována za porušení čl. 65 odst. 1 UO. Měla se tedy *mutatis mutandis* použít úvaha učiněná v rozhodnutí Komise ze dne 10. prosince 2003 týkající se řízení podle článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHS (Případ KOMP/E-2/37.857 – Organické peroxidy).
- 320 V tomto ohledu je třeba nejprve připomenout, že Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že předchozí rozhodovací praxe Komise neslouží jako právní rámec pro stanovení pokut v oblasti hospodářské soutěže a že rozhodnutí týkající se jiných věcí mají orientační povahu, pokud jde o existenci diskriminačních zacházení (rozsudky Soudního dvora ze dne 21. září 2006, JCB Service v. Komise, C-167/04 P, Sb. rozh. s. I-8935, bod 205; Erste Group Bank a další v. Komise, bod 186 výše, bod 233, a ze dne 19. dubna 2012, Tomra Systems a další v. Komise, C-549/10 P, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 104).
- 321 Kromě toho je třeba konstatovat, že argumentace žalobkyně vychází z nesprávného pojetí pojmu „podnik“ ve smyslu článku 65 UO. Z úvah uvedených v bodech 197 až 237 výše totiž vyplývá, že Komise měla právem za to, že žalobkyně představovala spolu s novou Siderpotenza (nyní SP) jediný podnik, kterému nebyla přičitatelná jen vlastní jednání, ale rovněž jednání společností první Siderpotenza a Lucchini Siderurgica. Žalobkyně tak byla osobně odsouzena za protiprávní jednání, o němž se má za to, že jej sama spáchala v odvětví výztuží do betonu, z důvodu hospodářských a právnických vazeb, které ji spojovaly s SP (v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora Imperial Chemical Industries v. Komise, bod 200 výše, bod 141, a ze dne 16. listopadu 2000, Metsä-Serla a další v. Komise, C-294/98 P, Recueil, s. I-10065, body 28 a 34). Nemůže tedy tvrdit, že jí Komise měla uložit symbolickou pokutu z důvodu skutečnosti, že se neúčastnila výroby dotčeného výrobku.
- 322 Zadruhé žalobkyně uvádí, že rozhodnutí z roku 2002 je „prvním rozhodnutím“, které bylo zrušeno pro nesprávný právní základ v kontextu sukcese Smlouvy o ESUO a Smlouvy o ES, dokonce Smlouvy o FEU.

- 323 Ani tuto argumentaci nelze přijmout. Je třeba připomenout, že k protiprávnímu jednání došlo před uplynutím Smlouvy o ESUO a s řádnou péčí postupující podnik nacházející se v situaci žalobkyně nemohl v jakémkoli okamžiku nevědět o důsledcích svého jednání (viz body 153 a 154 výše). Navíc již bylo uvedeno, že odkaz na vstup Smlouvy o FEU v platnost je irelevantní, jelikož znění čl. 81 odst. 1 ES a čl. 101 odst. 1 SFEU je identické (viz bod 194 výše).
- 324 Zatřetí mělo být použít symbolické pokuty odůvodněno skutečností, že účinek protiprávního jednání na relevantní trh byl nevýznamný.
- 325 Tento argument musí být nicméně odmítnut z důvodů uvedených v bodech 260 až 273 výše.
- 326 Konečně začtvrté žalobkyně uvádí, že doba řízení byla nepřiměřená z důvodu pochybení, kterých se dopustila Komise.
- 327 Ani tento argument však nemůže být úspěšný. Jak již bylo poznamenáno v bodě 315 výše, žalobkyně nemůže platně tvrdit, že řízení, která vedla k přijetí rozhodnutí z roku 2002, respektive napadeného rozhodnutí, byla abnormálně dlouhá.
- 328 V každém případě je třeba připomenout, že i když dodržení přiměřené lhůty při vedení správních řízení v oblasti soutěžní politiky představuje obecnou zásadu unijního práva, jejíž dodržování zajišťují soudy Unie (rozsudky Soudního dvora ze dne 18. března 1997, *Guérin automobiles v. Komise*, C-282/95 P, Recueil, s. I-1503, body 36 a 37; *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, bod 173 výše, body 167 až 171, a ze dne 21. září 2006, *Technische Unie v. Komise*, C-113/04 P, Sb. rozh. s. I-8831, bod 40), pro rozhodnutí o porušení zásady přiměřené lhůty je třeba posoudit dopad doby trvání řízení na práva dotyčného podniku na obhajobu (obdobně viz výše uvedený rozsudek *Technische Unie v. Komise*, body 47 a 48, a rozsudek Tribunálu ze dne 16. prosince 2003, *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied a Technische Unie v. Komise*, T-5/00 a T-6/00, Recueil, s. II-5761, body 73 a 74, a citovaná judikatura).
- 329 Přitom v projednávaném případě žalobkyně netvrdí, že doba trvání řízení porušila její právo na obhajobu. Pouhá nářážka na dobu trvání řízení tedy nemůže odůvodnit použití symbolické pokuty.
- 330 Z výše uvedeného vyplývá, že argumentace žalobkyně, podle které v projednávaném případě nastaly okolnosti pro použití symbolické pokuty, nemůže obstát, a je tedy třeba zamítnout tuto část pátého žalobního důvodu, jakož i tento žalobní důvod v plném rozsahu.
- 331 S ohledem na výše uvedené je třeba v plném rozsahu zamítnout návrhová žádání znějící na zrušení. Dále pokud jde o podpůrný návrh znějící na změnu výše pokuty uložené žalobkyni, není třeba, zejména s ohledem na výše uvedené úvahy, aby Tribunál při výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci vyhověl tomuto návrhu.

K nákladům řízení

- 332 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 333 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů,

TRIBUNÁL (osmý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**
- 2) **Společnosti Lucchini SpA se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Martins Ribeiro

Popescu

Berardis

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 9. prosince 2014.

Podpisy.

Obsah

Právní rámec	1
1. Ustanovení Smlouvy o ESUO	2
2. Ustanovení Smlouvy o ES	3
3. Nařízení (ES) č. 1/2003	3
4. Sdělení Komise týkající se určitých aspektů nakládání s případy hospodářské soutěže, které vyplývají z ukončení platnosti Smlouvy o ESUO	3
Předmět sporu	4
Popis žalobkyně	5
Skutečnosti předcházející sporu	5
První rozhodnutí	6
Vývoj po oznámení prvního rozhodnutí	10
Pozměňovací rozhodnutí	10
Řízení a návrhová žádání účastnic řízení	10
Právní otázky	11
1. K přípustnosti příloh připojených k replice	11
2. K návrhovým žádáním znějícím na určení nicotnosti nebo zrušení napadeného rozhodnutí	13
K prvnímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení podstatných formálních náležitostí	14
K druhému žalobnímu důvodu, který vychází z chybějící pravomoci Komise a nesprávného právního posouzení při volbě právního základu napadeného rozhodnutí	20
K volbě právního základu napadeného rozhodnutí	21
K pravomoci Komise konstatovat a stíhat na základě nařízení č. 1/2003 porušení čl. 65 odst. 1 UO po uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO	22
K třetímu žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva žalobkyně na obhajobu a nesprávného právního posouzení	26
K první části vycházející z toho, že nebylo znovu zahájeno správní řízení a znovu oznámeny námitky	27
Ke druhé části vycházející z nesprávného právního posouzení spočívajícího v použití čl. 65 odst. 1 UO jako příznivější normy než článek 81 ES	30
Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, který vychází z chybějících důkazů a nesprávného použití hmotného práva	32

3. K návrhovým žádáním směřujícím ke snížení výše pokuty	38
Úvodní poznámky	38
K námitce nepřipustnosti vznesené Komisí	40
K nesprávnému posouzení závažnosti protiprávního jednání, nedostatku odůvodnění a nedostatku důkazů	40
K nesprávnému použití zvýšení o 105 % z důvodu doby trvání protiprávního jednání	44
K nezohlednění dalších polehčujících okolností	46
K nepoužití symbolické pokuty	48
K nákladům řízení	49